

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ
THE DEVELOPMENT OF SUFFICIENCY ECONOMY PROMOTION ACTIVITIES OF
SECONDARY SCHOOLS UNDER THE LOCAL ORGANIZATION
SAMUTPRAKARN PROVINCE

พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

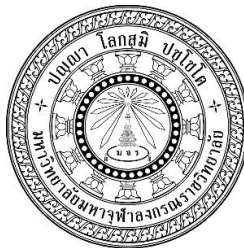
การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๖๑

(ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย)

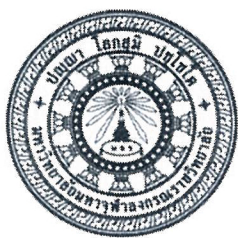
The Development of Sufficiency Economy Promotion Activities of
Secondary Schools under the Local Organization
Samutprakarn Province

Phramaha Boriboon Pārisuddho (Adison)

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of
the Requirements for the Degree of
Master of Arts
(Buddhist Educational Administration)

Graduate School
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
C.E. 2018

(Copyright by Mahachulalongkornrajavidyalaya University)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติให้นักศึกษานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(พระมหาสมปूरณ์ วุฑฒิกโร, ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ประธานกรรมการ

(รศ. ดร.วิชุดา หุ่นวิไล)

กรรมการ

(พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร.)

กรรมการ

(รศ. ดร.อินตา ศิริวรรณ)

กรรมการ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร.

ประธานกรรมการ

รศ. ดร.อินตา ศิริวรรณ

กรรมการ

ชื่อผู้วิจัย

(พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ)

- ชื่อวิทยานิพนธ์** : การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ
- ผู้วิจัย** : พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)
- ปริญญา** : พุทธศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธบริหารการศึกษา)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร., พธ.บ. (พระพุทธศาสนา), ร.ม. (รัฐศาสตร์), พธ.ด. (พุทธบริหารการศึกษา)
 - : รศ. ดร.อินฉา ศิริวรรณ พธ.บ. (การบริหารการศึกษา), M.Ed. (Educational Administration), Ph.D. (Educational Administration)
- วันสำเร็จการศึกษา** : ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ๒) เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๔๖ คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และใช้สถิติวิเคราะห์ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย พบว่า

๑. ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม และรายด้านทุกด้าน อยู่ในระดับมาก
๒. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วน

บุคคล พบว่า นักเรียนที่มีเพศ และชั้นปีที่ศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๓. ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่ และควรเน้นให้นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง ๒) ด้านความพอประมาณ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป และควรเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ ๓) ด้านความมีเหตุ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง และควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต ๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรเน้นให้นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้ และ ๕) ด้านการวัดและประเมิน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้พอเพียง และควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

Thesis Title : The Development of Sufficiency Economy Promotion Activities of Secondary Schools under the Local Organization Samutprakarn Province

Researcher : Phramaha Boriboon Pārisuddho (Adison)

Degree : Master of Arts (Buddhist Educational Administration)

Thesis Supervisory Committee

: Dr. Prakhru Kittiyawisit, B.A. (Buddhist Studies),
M.Pol.Sc. (Master of Political Science),
Ph.D. (Buddhist Educational Administration)

: Assoc. Prof. Dr. Intha Siriwan, B.A. (Educational Administration),
M.Ed. (Educational Administration),
Ph.D. (Educational Administration)

Date of Graduation : February 15, 2019

Abstract

The main objectives of this research were: 1) to study the sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province. 2) To study comparison as effect with the development of activities to support the sufficiency economy of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province. 3) To present guidelines for the development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province. The research was a survey research together with In-depth Interview, which was a mixed methodology research between quantitative and qualitative research. The sample group were number of 349 persons by simple random sampling method. The implements were used to collect data means a questionnaire statistical analysis, the frequency, percentage, mean, standard deviation (SD) and t-test. One-way analysis of variance (One Way ANOVA).

The results were found that:

1. The opinions on the development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province, found that students' opinions on the development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province, in part and overall aspects at a high level.

2. The comparison of opinions on the development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province. Classification by personal factors were found that, students who had sex and different years of education. They had the opinions on development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province by overall different with statistical significance as the level of 0.05

3. The Recommendations for development of sufficiency economy promotion activities of secondary schools under the local organization Samutprakarn Province found that. 1) Planning of activities school should have focus on activities that allow students to search for knowledge about the sufficiency economy both in and out of the places and should focus students to have a meeting of the Sufficiency Economy Planning Exhibition Group. 2) Modesty schools should have focus on providing students with knowledge. Understanding about modesty and connection with the general economic system and should focus on students to see benefits and realize the importance of live according to the principle of moderation. 3) The reason part schools should have focus on students to behave reasonably, based on accuracy and should focus on giving students reason by considering factors related to life. 4) The immunity part school should have focus on providing students with immunity in preparing for daily life. Then should have focus on providing students with sufficient self-immunity to be able to accept changes. 5) The measurement and evaluation the school should have focus on students to measure and evaluate. And then bring the results to use for learners' development to stay sufficiently and should focus on providing students with a variety of measures and assessments that were consistent with the activities.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเมตตาอนุเคราะห์ของคณะกรรมการที่
 ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย พระครูกิตติญาณวิสิฐ, ดร. และ รศ. ดร.อินฉา ศิริวรรณ ที่ได้กรุณาให้
 คำปรึกษา แนะนำ ดูแลเอาใจใส่ให้ความช่วยเหลือในการปรับปรุงแก้ไขมาด้วยดีโดยตลอด

เจริญพรขอบพระคุณ รศ. ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย, รศ. ดร.วิชุดา หนูวิไล, รศ. ดร.สิน
 งามประโคน, รศ. ดร.อำนาจ เดชชัยศรี และ ผศ. ดร.สมหมาย จันทร์เรือง ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า
 ช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ให้
 กระจำจนสามารถทำงานบรรลุเป้าหมาย

ขอขอบพระคุณ พระอาจารย์สุรชัย สุรชัย, ดร. และ ดร.บุญเชิด ขำนิศาสตร์ ที่กรุณา
 เสียสละเวลาอันมีค่า ช่วยตรวจสอบความถูกต้องทั้งด้านภาษา เนื้อหา ระเบียบวิธี และเครื่องมือที่ใช้ใน
 การดำเนินการวิจัย ตลอดจนแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการวิจัย ที่ผู้วิจัยมีข้อติดขัด ให้กระจำจนสามารถ
 ทำงานบรรลุเป้าหมาย

อนึ่ง ผู้วิจัยขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ อาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 องค์การส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยที่ได้ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีใน
 การตอบแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลส่งคืนผู้วิจัย

สุดท้าย ขอขอบพระคุณผู้ให้การอุปถัมภ์ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ คือ พระอธิการสิงห์ชัย
 ฐิตธมโม เจ้าอาวาสวัดสังกัสรัตนคีรี, คุณปราณีและคุณสมนึก ศรีโสภะเจริญรัตน์ ตลอดถึงขอขอบพระคุณ
 พระอาจารย์ทุกรูป และคณาจารย์คณะครุศาสตร์ทุกท่าน และ อาจารย์สุทิศ สวัสดิ์ ตลอดจนเจ้าหน้าที่
 ทุกคนที่ได้ให้ความรู้ ประสิทธิ์ประสาทวิทยายการ และประสบการณ์ รวมถึงให้ความเมตตาเอื้อเฟื้อ
 ถวายทอดความรู้ ความเข้าใจ และเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยมาตลอด คุณความดี การทำประโยชน์ใด ๆ อัน
 เกิดจากวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาเป็นกตเวทิตาคุณอุปัชฌาย์อาจารย์ พระครูอุทิศรัตนรักษ์
 อดีตเจ้าอาวาสวัดสังกัสรัตนคีรี และคุณมารดา บิดา ญาติสนิท มิตรสหายและเพื่อนร่วมชั้นเรียนทั้ง
 บรรพชา และคฤหัสถ์ ที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุก ๆ เรื่อง รวมทั้งญาติ และผู้มีพระคุณ
 ทุกท่าน

พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺธ (อดิสร)

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญตาราง	ซ
สารบัญภาพ	ฅ
บทที่ ๑. บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๔
๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๔
๑.๔ ขอบเขตการวิจัย	๔
๑.๕ สมมติฐานการวิจัย	๕
๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๖
๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ	๖
บทที่ ๒. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรม	๘
๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	๑๕
๒.๓ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	๒๕
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	๒๘
๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๔
๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๑
บทที่ ๓. วิธีดำเนินการวิจัย	๔๓
๓.๑ รูปแบบการวิจัย	๔๓
๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๓
๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๔๔
๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๗
๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	๔๘
บทที่ ๔. ผลการวิจัย	๕๑
๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๒

เรื่อง

หน้า

๔.๒	ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	๕๓
๔.๓	การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริม เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	๕๙
๔.๔	ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	๖๘
๔.๕	ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์	๖๙
๔.๖	องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย	๗๓

บทที่ ๕.	สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	๗๗
๕.๑	สรุปผลการวิจัย	๗๗
๕.๒	อภิปรายผลการวิจัย	๗๙
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๘๔

บรรณานุกรม	๘๖
------------	----

ภาคผนวก	๙๑
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	๙๒
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	๙๙
ภาคผนวก ค ผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	๑๐๑
ภาคผนวก ง ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๑๐๕
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม	๑๐๘
ภาคผนวก ฉ หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม	๑๑๔
ภาคผนวก จ ภาพประกอบการสัมภาษณ์	๑๒๑

ประวัติผู้วิจัย	๑๒๕
-----------------	-----

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓.๑	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๔๔
๔.๑	จำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	๕๒
๔.๒	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม	๕๓
๔.๓	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	๕๔
๔.๔	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ	๕๕
๔.๕	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ	๕๖
๔.๖	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๕๗
๔.๗	ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมิน	๕๘
๔.๘	การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ	๕๙
๔.๙	การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา	๖๐
๔.๑๐	การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยรวม	๖๑

ตารางที่	หน้า
๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	๖๒
๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ด้านความพอประมาณ	๖๓
๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ด้านความมีเหตุ	๖๔
๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๖๕
๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีการศึกษา ด้านการวัดและประเมิน	๖๖
๔.๑๖ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย	๖๗

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
๒.๑	สรุปแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง	๒๔
๒.๒	กรอบแนวคิดในการวิจัย	๔๒
๔.๑	องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	๗๔

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

แนวคิดการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนมีความสำคัญ สืบเนื่องมาจากปัจจัยภายนอกประเทศของไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง แนวคิดของนักเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับทุนมนุษย์และระบบเศรษฐกิจโลกของประเทศทางตะวันตก เช่น สหรัฐอเมริกา ที่เน้นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม เสรีนิยม หรือบริโภคนิยม ที่ให้ความสำคัญกับวัตถุ เงินตรา ประสิทธิภาพ กำไร ความรวดเร็ว การต่อสู้แข่งขันผลประโยชน์สูงสุด รวมทั้งเน้นความเจริญก้าวหน้า การขยายตลาด และการขยายตัวทางเศรษฐกิจโดยใช้ข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีที่ทันสมัยเพิ่มมากขึ้น ๆ แนวคิดดังกล่าวนี้ได้เข้ามามีอิทธิพลต่อแนวคิด แนวทางการพัฒนา และแนวทางการบริหารจัดการภายในประเทศและในชุมชนของไทยที่ผ่านมา ตัวอย่างเช่น ในปี ๒๕๑๗ ช่วงกลางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๑๕-๒๕๑๙) และในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๓๐-๒๕๓๙ ขณะนั้นเศรษฐกิจของประเทศขยายตัวในอัตราที่สูงตามแนวคิดของระบบทุนนิยมดังกล่าว และประมาณปี ๒๕๔๐ ระบบเศรษฐกิจของไทยเสียหายอย่างมหาศาล^๑

ในส่วนของประชาชนบางส่วนยังคงมีความโลภ บริโภคอย่างฟุ่มเฟือย ตกอยู่ในภาวะหนี้สินอย่างถาวรตัวไม่ออก และขาดหลักพื้นฐานในการดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง ทำให้ถูกนำไปสู่การกระทำที่เบียดเบียนกันได้ง่ายมากขึ้น ปัญหานี้สั่นคลอนพันตัว ภาวะขึ้นลงของเศรษฐกิจของประเทศ ปัญหาสภาพดินฟ้าอากาศที่ไม่อำนวยต่อผู้ประกอบการ ปัญหาบำรุงพยาบาลการดูแลรักษาการทำฟาร์มสุกรและการเลี้ยงปลานิล ทั้งนี้ล้วนแล้วเป็นความเสี่ยงต่อการบริหารจัดการ ในส่วนขององค์กรวมและส่วนปลีกย่อย เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนมั่นคงของกลุ่มเกษตรกรผู้ประกอบการ มูลเหตุนี้เป็นส่วนประกอบกับปัจจัยภายในประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประชาชนในทุกชุมชนจำนวนไม่น้อยได้ใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างฟุ่มเฟือยและต่อเนื่อง เป็นที่น่ากังวลอยู่มากในขณะนั้นมนุษย์กำลังจะเป็นผู้ทำลายทรัพยากรทางธรรมชาติ จากสภาพในอดีตสิ่งที่เห็นก็คือภาพแห่งท้องนาที่เต็มไปด้วยข้าวกล้า เพราะกลุ่มเกษตรกรเดิมทีแล้วเป็นผู้ประกอบการเกี่ยวกับการปลูกข้าว แต่ปัจจุบันนี้ได้เปลี่ยนจากท้องนามาเป็นฟาร์มสุกรและการเลี้ยงปลานิล ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมสภาพ เสื่อมสลาย หรือถูกทำลายเป็นจำนวนมาก โดยบางอย่างหมดสิ้นไปและไม่อาจหาทดแทนได้ อาจเปรียบเทียบได้ว่า ประชาชนใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓ ส่วน ขณะที่ทำนุบำรุงได้เพียง ๑ ส่วน หากปล่อยให้แนวคิด แนวทางการพัฒนา และแนวทางการบริหารจัดการภายในประเทศของไทยยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไป ประเทศชาติและประชาชนย่อมได้รับความเสียหายและเดือดร้อนเพิ่มมากขึ้น ๆ กล่าวคือ ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าแบบกระจุกตัวเฉพาะบางพื้นที่บางกลุ่ม โดยไม่กระจาย

^๑วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, **หลักรัฐประศาสนศาสตร์: แนวคิดและกระบวนการ**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ธรรมกมลพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๒๒.

ความเจริญไปยังพื้นที่หรือชุมชนหรือในส่วนภูมิภาคอื่นด้วยอย่างสมดุล เกิดการต่อสู้แข่งขันเพื่อสร้างความร่ำรวยอย่างเกินความจำเป็น เกิดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคนจนภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น และระบบทุนนิยมยังทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้หมดสิ้นไป เสื่อมสลาย ด้อยคุณภาพ หรือใช้อย่างไม่คุ้มค่าเป็นจำนวนมหาศาลเพื่อนำทรัพยากร ธรรมชาติมาใช้ในกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรม ทำให้เหลือและปล่อยทิ้งกากพิษสารพิษออกมาจากปลายทางของการผลิตเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้ระบบนิเวศของชุมชนสูญเสียความสมดุลและเกิดภัยธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ในส่วนของประชาชนต้องเผชิญกับความเดือดร้อนทุกข์ยาก เช่น ประชาชนขาดคุณธรรมและจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ครอบครัวและชุมชนแตกแยก เกิดการเอารัดเอาเปรียบกันต้องต่อสู้ดิ้นรนและแสวงหาเกินความจำเป็นรวมทั้งเกิดการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ระหว่างประชาชนและชุมชนเพิ่มมากขึ้นด้วย ผนวกกับแนวทางการพัฒนาประเทศหรือแนวทางการบริหารจัดการภายในประเทศและในชุมชนที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จมากเท่าที่ควร สาเหตุที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในประเทศที่มีความสัมพันธ์กัน ได้สร้างความเสียหายและเดือดร้อนแก่ประเทศชาติและชุมชนข้างต้น ได้นำมาสู่การเกิดหรือการนำเสนอแนวคิดและแนวทางการบริหารจัดการตามแนวทาง “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” สำหรับในที่นี้เรียกว่า การบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริที่จะเห็นการสร้างเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร จัดการ หรือการพัฒนาประเทศชาติและชุมชนไทย พร้อมกับคาดหวังให้ประชาชนยึดถือการบริหารจัดการและการดำเนินชีวิตตามแนวทางนี้เป็นหลักพื้นฐาน อันจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางสำคัญ คือ ประเทศชาติและประชาชนอยู่เย็นเป็นสุข โดยประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง ยั่งยืน รวมทั้งประชาชนในชาติทุกระดับมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

สำหรับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง อธิบายได้ว่า คำว่า เศรษฐกิจพอเพียงมิได้เน้นเฉพาะด้านเศรษฐกิจเพียงด้านเดียว แต่ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานของประชาชนและชุมชนทุกระดับจะต้องพอเพียงในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุและจิตใจ หรือด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครองและการบริหาร โดยคำว่า ความพอเพียง หมายถึง ทางสายกลางที่มีองค์ประกอบอย่างน้อย ๓ ประการ ซึ่งไม่อาจขาดประการใดประการหนึ่ง ประกอบด้วย **๑. ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ **๒. ความมีเหตุผล** หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ และ **๓. การมีภูมิคุ้มกัน** หมายถึง การสร้างหรือเตรียมตัวด้วยการหาข้อมูลข่าวสารหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้มีพื้นฐานหรือมีความพร้อมมากเพียงพอ ที่จะรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงหรือสถานการณ์ทั้งหลายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกลด้วยความไม่ประมาท

^๒ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, **เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย**, (กรุงเทพมหานคร: กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๕๘.

ทั้งนี้ ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงานของประชาชนและชุมชนต้องอาศัยความรู้และคุณธรรมควบคู่กันไปด้วย โดยความรู้จะต้องประกอบด้วยความรู้ ความรอบคอบ และความรู้ระดับที่จำเป็นวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการคิดหรือการวางแผนและการปฏิบัติงานทุกขั้นตอน ส่วนคุณธรรมนั้น เป็นการเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของประชาชนในชุมชน ซึ่งรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคลากรในทุกภาคทุกระดับให้สำนึกในเรื่องความซื่อสัตย์ สุจริต อดทน ความเพียร และมีสติปัญญา ในการดำรงชีวิตและการปฏิบัติงาน เป็นต้น ความพอเพียงดังกล่าวนี้ถือเป็นส่วนสำคัญของการบริหารจัดการตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งในที่สุดจะนำไปสู่จุดหมายปลายทางสูงสุด

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระราชทานว่า เศรษฐกิจพอเพียงมิได้จำกัดเฉพาะของเกษตรกรหรือชาวไร่ ชาวนาเพียงเท่านั้น แต่เป็นเศรษฐกิจของทุกอาชีพ ทุกชนชั้น ไม่ยกเว้นแม้แต่นักเรียน^๓ ในส่วนของนักเรียนส่วนใหญ่ยังคงใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ไม่มีความรอบคอบหรือไตร่ตรองก่อนการใช้จ่าย ขาดหลักพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสม ประกอบกับยุคปัจจุบันมีสิ่งยั่วยวนให้นักเรียนหลงใหลใช้จ่ายจนเกินตัว จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปลูกฝังหลักเศรษฐกิจพอเพียงเข้าไปในหลักสูตรของสถานศึกษา รวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น

ด้วยเหตุนี้ทางผู้บริหาร และครูต้องหาทางอบรม สั่งสอนนักเรียนโดยให้สอดแทรกในทุกรายวิชาเพราะ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการเน้นการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ ต้องมีคุณธรรมกำกับความรู้ในการดำเนินชีวิต เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และยืนอยู่บนขาของตนเองได้อย่างเต็มความภาคภูมิ ไม่เขย่งก้าวกระโดดตามคนอื่น ใช้ชีวิตอย่างประมาณตน มีการรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ โดยไม่ประมาท ซึ่งการที่แต่ละบุคคลจะสามารถพึ่งตนเองได้ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้อย่างถูกต้อง และเพียงพอในเรื่องนั้น^๔

ดังนั้น ถ้านักเรียนสามารถเรียนรู้และเข้าใจการใช้ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจนนำไปสู่วิถีแห่งโรงเรียนพอเพียงแล้ว แม้ประเทศ หรือสังคมโดยรวมจะประสบเหตุวิกฤติอย่างไร จะล่มสลายไปอย่างไร แต่นักเรียนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติ ก็จะสามารถยืนหยัดอยู่ได้ จึงต้องสร้างกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้ได้ด้วยเหตุนี้

ผู้วิจัยต้องการศึกษาในการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีความเหมาะสมในการศึกษา เพราะมีจำนวนนักเรียนที่มากพอ และเป็นโรงเรียนที่จัดหลักสูตร และกิจกรรมเสริมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง อันเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญในการใช้ชีวิตอย่างสมดุล มีคุณธรรมไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น อันตั้งอยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง

^๓ทัศนีย์ ลักษณะนิชนชัย, ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: นกเข้าสำนักพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๖๖.

^๔ปริยานุช พิบูลสรารุณ, เพิ่มผลผลิตอย่างพอเพียงในสถานศึกษา ในโรงเรียนสร้างคนต้นแบบคุณภาพ เล่ม ๒, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๗.

๑.๒ วัตถุประสงค์การวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๒.๓ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนางิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๓.๑ การจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไร

๑.๓.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นอย่างไร

๑.๓.๓ แนวทางการพัฒนางิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นอย่างไร

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนางิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” มีการกำหนดขอบเขตไว้ดังนี้

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนางิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่

- ๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม
- ๒) ด้านความพอประมาณ
- ๓) ด้านความมีเหตุ
- ๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน
- ๕) ด้านการวัดและประเมิน^๕

^๕มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของภาคการศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๕๐), หน้า ๓

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓,๒๙๔ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

ผู้ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๕ คน

๑.๔.๓ ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรต้น คือ สภาพภาพส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา

ตัวแปรตาม คือ การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ๒) ด้านความพอประมาณ ๓) ด้านความมีเหตุ ๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน และ ๕) ด้านการวัดและประเมิน

๑.๔.๔ ขอบเขตด้านพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนเทศบาล ๑ เขียมเกษสุวรรณ ๒) โรงเรียนเทศบาลปากน้ำ ศิริวิทยานุสรณ์ ๓) โรงเรียนเทศบาลป้อมแพลงไฟฟ้า และ ๔) โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

๑.๔.๕ ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาในการวิจัย เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๑ รวมเป็นระยะเวลา ๖ เดือน

๑.๕ สมมุติฐานการวิจัย

๑.๕.๑ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๕.๒ นักเรียนที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ แตกต่างกัน

๑.๖ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

นักเรียน หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

กิจกรรม หมายถึง รูปแบบการเรียนการสอนแบบหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยถูกออกแบบเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

การพัฒนากิจกรรม หมายถึง การพัฒนากิจกรรมที่ทำให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน โดยถูกออกแบบเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตรของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง การปฏิบัติตนด้วยความพอประมาณ อย่างมีเหตุและผลทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และทางการดำเนินชีวิต พึ่งพาตนเองได้ ประหยัด ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่โลภมีความพอประมาณในชีวิตและพอเพียงในความเป็นอยู่

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไป และไม่น้อยเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น วางแผนจัดสรรค่าใช้จ่ายตามความเหมาะสมกับตนเองและความพอใจกับชีวิตที่เป็นอยู่ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจ เกี่ยวกับระดับความพอเพียงมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำอย่างรอบครอบ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้เข้ากับการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

การมีภูมิคุ้มกันในตนเอง หมายถึง การเตรียมพร้อมเพื่อรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งด้านการดำเนินชีวิตของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนเทศบาล ๑ เข็มเกษสุวรรณ ๒) โรงเรียนเทศบาลปากน้ำ ศิริวิทยานุสรณ์ ๓) โรงเรียนเทศบาลป้อมแมลงไฟฟ้า และ ๔) โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

๑.๗ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๗.๑ ผู้วิจัยได้ทราบการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๑.๗.๒ ได้ทราบการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๑.๗.๓ ผู้บริหารได้แนวทางการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งการนำเสนอเป็น ๖ ส่วน ดังต่อไปนี้

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรม

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒.๑ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๓ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารกิจกรรม

๒.๑.๑ ความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

เนื่องจากคำว่ากิจกรรมนักเรียน มีพัฒนาในการใช้และมีการใช้คำที่หลากหลายซึ่งใช้คำต่างๆ กันไปตามความคิด ความเชื่อของทั้งนักการศึกษาหรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาดังนั้นอาจทำให้เกิดความเข้าใจที่ไม่ตรงกัน จึงจำเป็นต้องให้คำจำกัดความที่จะช่วยแสดงความหมายขอบเขตและลักษณะที่สำคัญของ คำ ที่ต้องใช้เพื่อให้เข้าใจได้ถูกต้องตรงกันจึงขอเสนอถึงลำดับความเป็นมาของการใช้คำต่างๆ ในความหมายของกิจกรรมนักเรียน ตามลำดับดังนี้

กระทรวงศึกษาธิการ กล่าวว่า การบริหารกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กระบวนการหรือแผนการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยมีผู้ดูแลรับผิดชอบในแต่ละขั้นตอน การดำเนินงานตามแผนและโครงการและมีการประเมินผลเมื่อสิ้นสุดกระบวนการ ที่เป็นการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สามารถบรรลุผลตามจุดหมายของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยกำหนดขอบเขตการบริหารไว้ ๔ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านการกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติ หมายถึง การกำหนดระเบียบและหลักเกณฑ์การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ประสานงานกับวิทยาการการเรียนรู้ในชุมชนและท้องถิ่นตลอดจนการมอบหมายบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษา

๒. ด้านนิเทศติดตาม หมายถึง การติดตามการจัดทำแผนงาน โครงการ ปฏิทินของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของสถานศึกษาและเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๓. ด้านส่งเสริมสนับสนุน หมายถึง การสรรหาการสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตลอดจนการให้คำปรึกษาแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่เน้นวัฒนธรรมหรือภูมิปัญญาท้องถิ่น

๔. ด้านการประเมินและรายงาน หมายถึง การรับทราบผลการประเมินพร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดกิจกรรมในภาคเรียนต่อไป^๑

กฤษฎา สาร กล่าวว่า กิจกรรมหมายถึง บรรดากิจกรรมร่วมหรือนอกหลักสูตร ทั้งหลายที่ให้การศึกษแก่นักเรียนนอกห้องเรียน ปริมาณ และคุณภาพของกิจกรรมนักเรียนมีเพียงใดขึ้นอยู่กับโรงเรียนแต่ละแห่ง และความสามารถของนักเรียนแต่ละคน^๒

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์ กล่าวว่า กิจกรรมนักเรียนหมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่โรงเรียนสนับสนุนให้นักเรียนร่วมกันจัดขึ้นนอกเวลาเรียนและนอกเหนือจากหลักสูตรที่โรงเรียนกำหนดให้เรียนในเวลาปกติ ทั้งนี้ด้วยความสมัครใจของนักเรียนเอง และด้วยความช่วยเหลือเอื้ออำนวยความ

^๑กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑), หน้า ๕๔.

^๒กฤษฎา สาร, หลักการบริหารการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๕๔), หน้า ๔.

สะดวกของโรงเรียนในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้กิจกรรมแต่ละอย่างบรรลุความสำเร็จ ตามความมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ตัวอย่างกิจกรรมนักเรียนได้แก่ การดำเนินงานของสภานักเรียนชุมนุมหรือชมรมต่างๆ ที่นักเรียนตั้งขึ้นในโรงเรียนเช่น ชมรมดนตรี ชมรมกีฬา ชมรมศิลปวัฒนธรรม ^๓

Robert W. Frederick ได้กล่าวว่า หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดย นักเรียนสมัครใจ เข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและได้รับการสนับสนุนจากครูในโรงเรียน แต่ไม่มีการให้คะแนนใดๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา^๔

Good ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า

๑. เป็นกิจกรรมที่นักเรียนสมัครเข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและสนับสนุนจากคณาจารย์และอยู่ภายใต้การควบคุมของสถาบันการศึกษา

๒. จัดขึ้นโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างความสนุกสนาน เพิ่มพูนความรู้ให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความสามารถ และความสามารถ รวมทั้งส่งเสริมการเจริญเติบโตของนักเรียนเพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓. จัดขึ้นโดยไม่กำหนดให้มีหน่วยกิต หรือคะแนน

๔. มีบรรยากาศเป็นกันเองยิ่งกว่าโรงเรียน^๕

Robert W. Frederick ได้ให้ความหมายของการบริหารกิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมต่างๆ ที่จัดขึ้นโดย นักเรียนสมัครใจ เข้าร่วมดำเนินการเอง โดยความเห็นชอบและได้รับการสนับสนุนจากครูในโรงเรียน แต่ไม่มีการให้คะแนนใดๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเลื่อนชั้นหรือสำเร็จการศึกษา^๖

จากความหมายกิจกรรมนักเรียนที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พอสรุปได้ว่าในการจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันได้กำหนดให้กิจกรรมนักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่โรงเรียนจัด เพื่อให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม หรือร่วมกันจัดขึ้นตามความสนใจ ตามความสมัครใจ ตามความถนัดของตนเอง เพื่อช่วยเสริมการเรียนรู้ใน หลักสูตรให้สมบูรณ์ กว้างขวางยิ่งขึ้น และเน้นกระบวนการทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะเพื่อเป็นการเสริมสร้างลักษณะนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ การปรับตัว การคิดสร้างสรรค์ และค้นหาความถนัดของตนเอง และปลูกฝังลักษณะนิสัยการอยู่ร่วมกันในระบอบประชาธิปไตย

^๓กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์, *การบริหารกิจการนักเรียน*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๓), หน้า ๑๕.

^๔Robert W. Frederick, *The Third Curriculum: Student Activities in American Education*, (New York: Appleton Country Crafts, 2001), pp. 51-52

^๕Carter V. Good, *Dictionary of Education*, 3rd ed. (New York: McGraw-Hill Book Company, 2003), p. 9.

^๖Robert W. Frederick, *The Third Curriculum: Student Activities in American Education*, p. 51.

๒.๑.๒ ความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน

Allen A. Glathorn and Norman K. Spencer ได้กล่าวถึงเหตุผลที่โรงเรียนจะต้องจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ว่า โรงเรียนจะต้องตระหนักที่จะจัดการสนองความจำเป็นของนักเรียนในหลายเรื่องด้วยกัน ได้แก่

๑. ความจำเป็นที่จะพัฒนาภาวะผู้นำ และความสามารถในการตัดสินใจให้แก่ นักเรียน ซึ่งทักษะเหล่านี้ไม่สามารถหามาได้มากนัก จากกิจกรรมการเรียนวิชาที่ว่าด้วยการอ่าน การฟัง การพูดโต้ตอบ ภายในชั้นเรียนตามปกติ แต่จะได้มาด้วยการได้เผชิญกับปัญหาจริงภายใต้การแนะนำของผู้ใหญ่ในโรงเรียน ในระหว่างการทำกิจกรรมนักเรียนนั่นเอง

๒. ความจำเป็นที่จะพัฒนาความสามารถในการมีปฏิสัมพันธ์อย่างอบอุ่นกับเพื่อนสมาชิกที่เป็นเพศเดียวกันและเพื่อนต่างเพศ นักเรียนทั้งชายและหญิงจำเป็นต้องเรียนรู้แนวทางใหม่ๆ ที่จะเข้าสังคมกันได้อย่างดีในงานที่จะต้องช่วยดูแลกันเองอย่างไม่เป็นทางการเหมือนกับการควบคุมอยู่ในชั้นเรียน กิจกรรมนักเรียนที่จัดขึ้น จะช่วยให้โอกาสนักเรียนทั้งสองเพศมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างเป็นธรรมชาติ

๓. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาสติปัญญา ความสามารถหลายๆ อย่างให้แก่ นักเรียน ความสามารถของคนเรามีหลายชนิด แต่งานสอนด้านวิชาการในชั้นเรียนนั้นส่วนใหญ่จะพัฒนา นักเรียนได้เพียงสองอย่าง คือ ด้านการใช้ภาษา และการใช้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ โดยที่จริงแล้ว เด็กๆ นักเรียนย่อมต้องการที่จะพัฒนากิจกรรมที่ทำท้าย ที่จะช่วยพวกเขาได้พัฒนาทักษะหลายๆ อย่างต่างๆ กัน และขณะเดียวกันเขาก็ต้องการโอกาสที่จะได้รับการตอบสนองอย่างเหมาะสม ในการใช้ทักษะต่างๆ ที่เรียนมาให้เกิดประโยชน์

๔. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทักษะ ในการปรับตัวเข้ากับคนอื่นๆ ได้ ในขณะที่นักเรียนต่อสู้ที่จะเข้าใจตนเอง และสามารถที่จะควบคุมสติสัมปชัญญะของตนเองได้อย่างมั่นคงนั้นเขาก็ต้องการสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เขาสามารถเรียนรู้ที่จะสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับคนอื่น ๆ ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ แต่ในชั้นเรียนธรรมดา นั้น เขาจะจำเจ อยู่แต่กับบทบาทการเป็นนักเรียนเท่านั้น ส่วนใหญ่เขาจะได้พูดต่อเมื่อครูให้ตอบคำถาม และจะได้พูดกับเพื่อนนักเรียนด้วยกันบ้างก็เฉพาะในเวลาที่ครูหยุดพูด ในช่วงเวลาที่เป็นงานที่ครูกำลังสอนให้เข้าใจวิชาการต่างๆ นั้นทักษะในการสร้างความสนิทสนมคุ้นเคย ทักษะในการรับรู้และแบ่งปันความรู้สึกระหว่างกันตลอดจนทักษะการแสดงความคิดเห็น ที่แตกต่างกันสู่กันฟัง ทักษะเหล่านี้ จะสามารถพัฒนาขึ้นได้ภายใต้บรรยากาศสบายๆ (ไม่เป็นการเป็นงานมากนัก) โดยการจัดกิจกรรมนักเรียนนั่นเอง

๕. ความจำเป็นที่จะต้องช่วยให้นักเรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ใหม่ๆ ในวงกว้างขวางยิ่งขึ้น นักเรียนในหลายๆ โรงเรียนจะรู้จักคุ้นเคยกันก็เฉพาะเพื่อนภายในชั้น หรือเฉพาะในกลุ่มเล็กๆ ของตนเท่านั้น ภายในชั้นเรียนก็เป็นกลุ่มเพื่อนในทางวิชาการ ซึ่งมักจะมีการแบ่งพวกกันตามความสามารถในการเรียน เด็กๆ จะใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่กับเพื่อนๆ ในกลุ่มที่มีความสามารถเท่าๆ กัน ดังนั้นจึงเกิดกลุ่มเล็กๆ ขึ้นหลายกลุ่มภายในชั้นเรียน ซึ่งปกติก็จะแบ่งกันตามลักษณะของเผ่าพันธุ์วงศ์ตระกูล หรือตามฐานะทางสังคม ซึ่งการจัดกิจกรรมนักเรียนที่ดีจะช่วยแก้ปัญหาเหล่านี้ได้เป็นอย่างดี อันจะช่วยให้เกิดมิตรภาพแบบใหม่ ที่ไม่มีการแบ่งชั้นวรรณะได้อย่างดี เช่น จะเห็นได้ว่าใน

กลุ่มนักเรียนที่ร่วมเล่นวงดนตรีหรือเล่นกีฬาด้วยกันนั้น จะไม่ปรากฏการแบ่งชั้นวรรณะกันเลย ทุกคนจะอยู่กันอย่างผสมกลมกลืนกันไปหมด

๖. ความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาความสนใจใหม่ๆ ให้เกิดกับนักเรียน นักเรียนมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับโอกาสที่จะทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งสามารถจะกระตุ้นให้เกิดการสนใจในสิ่งใหม่ๆ และได้ทำงานอดิเรกใหม่ๆ ที่น่าตื่นเต้น ช่วงชีวิตวัยเยาว์ของเด็กเป็นวัยที่ต้องการสำรวจและทดลองสิ่งใหม่ๆ ซึ่งเรื่องนี้ไม่อาจเกิดขึ้นได้ในชั้นเรียนปกติ

๗. ความจำเป็น ที่จะต้องช่วยปรับปรุงเปลี่ยนแปลง อัตราความกระตือรือร้นของนักเรียนให้สูงขึ้น นักเรียนทั้งหมดของโรงเรียนควรจะมีอัตราความกระตือรือร้น กระฉับกระเฉงไว้มากขึ้นเรื่อยๆ และขณะเดียวกันเขาก็ต้องการเวลาพักผ่อน การเรียนในชั้นเรียนมักจะวางบทบาทให้นักเรียนเป็นฝ่ายรับโดยสูญเสียเป็นส่วนมาก นักเรียนจะต้องตั้งใจเรียน ห้ามคิด ห้ามฝันแต่ในการร่วมงานกิจกรรมนักเรียน จะช่วยเพิ่มอัตราความกระฉับกระเฉงในเรื่องเหล่านี้ได้มาก เด็กสามารถเคลื่อนไหวได้รอบทิศ ได้คิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ ได้ใช้พลังงานโดยไม่ต้องกังวลที่จะต้องคอยตอบคำถามและนั่งเฉยๆ เพื่อแสดงความตั้งใจเรียนเท่านั้น

๘. ความจำเป็นที่จะต้องจัดงานเฉลิมฉลอง และจัดการแสดงต่างๆ ให้แก่นักเรียนความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เราในเรื่องการจัดให้มีพิธีการต่างๆ การเฉลิมฉลองต่างๆ นั้นยังเป็นเรื่องที่จำเป็นอยู่มาก และกิจกรรมที่จะสนองความต้องการเหล่านี้ได้ ก็ได้แก่ การประชุม การรื่นเริง การจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ การแสดงดนตรี และการละคร เป็นต้น

๙. ความจำเป็นที่จะต้องให้นักเรียนมีโอกาสฝึกการให้บริการแก่คนอื่นๆ ความสำคัญของการเจริญเติบโตของเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ ที่มีวุฒิภาวะสูงขึ้นนั้น จำเป็นที่เขาจะต้องมีโอกาสดูฝึกการให้บริการหรือให้ความช่วยเหลือแก่เพื่อนมนุษย์คนอื่นๆ ด้วยความพยายามของเขาเองทั้งนี้ไม่ใช่เพียงการให้แต่สิ่งของเหล่านั้น ผู้ใหญ่หลายๆ คนที่ชอบบ่นว่าเด็กใจแคบนั้น มักจะลืมไปว่าตนได้ให้โอกาสเด็กๆ ได้ฝึกในเรื่องนี้น้อยเพียงใด การเรียนในชั้นเรียนก็เช่นเดียวกันที่มักจะไม่มีใครส่งเสริมเด็กในเรื่องการให้บริการ และการให้ความร่วมมือกับสังคมมากนักการจัดกิจกรรมนักเรียนอย่างจริงจัง จะสามารถสนองความจำเป็น ในเรื่องเหล่านี้ได้มาก^๗

Robert W. Frederick ได้สรุปให้เห็นคุณประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนไว้แปดประการ คือ

- ๑) เป็นการเตรียมตัวนักเรียน สำหรับการดำเนินชีวิตในสังคมประชาธิปไตย
- ๒) เป็นการส่งเสริมความมีระเบียบวินัยในตนเอง
- ๓) เป็นการส่งเสริมให้รู้จักการทำงานร่วมกัน
- ๔) เป็นการยั่วยุ เพิ่มพูน ความสนใจของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น
- ๕) เป็นการสร้างความสำนึกในการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับ ระเบียบ แบบแผนต่างๆ ของสถาบันและสังคม

สถาบันและสังคม

^๗Allen A. Glathorn and Norman K.Spencer, *Middle School Junior High Principal Handbook, A practical Guide for Developing Better Schools*, (Englewood Cliffs New Jersey: Prentice-Hall, Inc, 2006), p. 45.

๖) เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถพิเศษของนักเรียน

๗) เป็นการส่งเสริมแรงขับที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการศึกษา

๘) เป็นการส่งเสริมและพัฒนาความสามัคคีในโรงเรียน^๔

วิจิตร วรุตบางกูร ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนักเรียนโดยระบุถึงความมุ่งหมายในการจัดกิจกรรมนักเรียนว่า เพื่อให้นักเรียนได้สิ่งต่อไปนี้

๑) แสดงออกถึงความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่

๒) ค้นหาและฝึกทักษะการเป็นผู้หน้าที่แอบแฝงอยู่ในตัวเองให้เด่นชัดยิ่งขึ้น

๓) มีส่วนร่วมในการทำงานให้เป็นพลเมืองดี

๔) ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนร่วม

๕) ส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในตัวนักเรียน ดังนั้น ครูจึงต้องมีความเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมและธรรมชาติของเด็ก ในโรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่น เพื่อครูจะได้จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาเด็กวัยรุ่น ให้เป็นพลเมืองที่ดีของชาติในอนาคต^๕

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ กล่าวว่า ความจำเป็นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้นมีดังนี้

๑. ความต้องการทางด้านจิตใจ การจัดกิจกรรมมีความจำเป็นเพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตใจที่เกี่ยวกับเด็ก จะเห็นได้ว่าเด็กต้องการการยอมรับเพื่อร่วมรุ่น ต้องการเป็นสมาชิกของกลุ่ม ต้องการปลดปล่อยความเหงาและเดียวดาย ต้องการเพื่อนที่มีจุดสนใจอันเดียวกัน ต้องการให้ตนเองเกิดความสำเร็จในหมู่เพื่อน ต้องการทดแทนในสิ่งที่ตนขาด เช่น บางครั้งเรียนเก่งไม่ได้ ก็หันมาเอาดีทางกีฬา ต้องการทำงานร่วมกันเป็นทีม เพื่อฝึกความเป็นประชาธิปไตย และสร้างความร่วมมือร่วมใจ ต้องการความรัก โดยเฉพาะเด็กที่พ่อแม่ไม่มีเวลาที่จะให้ความเข้าใจและความรัก ต้องการความสนใจและความรัก ต้องการความสำเร็จซึ่งอาจเกิดในบางประเภทของกิจกรรม ต้องการการยกย่องชมเชย ต้องการความปลอดภัย ต้องการฝึกทางทักษะ และได้รับความรู้ในสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเป็นกันเอง การช่วยเหลือกันทางวิชาการ บรรยากาศไม่เหมือนการสอน หรือรับคำดูว่าในห้อง ความคิดจะออกมาอย่างอิสระ ความต้องการเหล่านี้จะสมปรารถนาได้มาก เมื่อเด็กได้ร่วมกันปฏิบัติกิจกรรม

๒. ดึงเอาความสนใจ ความกระตือรือร้นของเด็กให้ปรากฏออกมา กิจกรรมของนักเรียนถ้าหากวางแผนและดำเนินการให้ดีแล้ว จะนำนักเรียนไปสู่เป้าหมายหลายอย่าง ถึงแม้บางอย่างจะเห็นผลสำเร็จง่ายหรือบางอย่างจะเห็นผลได้ช้า แต่จะต้องมีเป้าหมายที่แท้จริง เด็กสามารถจะบรรลุได้ เช่น การมีสถานนักเรียน จะทำให้เด็กเขียนธรรมนูญปกครองกันเอง มีการหาเสียงเลือกตั้ง มีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งต่างๆ ให้สำนักงาน และการเข้าพบกับผู้บริหาร เพื่อปรึกษาอภิปรายปัญหาของโรงเรียนตัวอย่างอีกประการหนึ่งที่พอจะมองเห็นได้ เด็กคนหนึ่งรู้สึกตัวว่าเรียนไม่เก่ง จึงคิดอยากจะ

^๔Robert W. Frederick, *The Third Curriculum: Student Activities in American Education*, p. 52.

^๕วิจิตร วรุตบางกูร, *การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๑), หน้า ๑๓๑.

ออกจากโรงเรียน แต่เมื่อได้รับเลือกให้เป็นนักกีฬาและวิ่งเร็ว เด็กคนนี้ไม่ทราบมาก่อนว่าตนเองมีความสามารถที่จะเป็นแชมป์ในการวิ่งแข่ง แต่รู้เองว่าตนสามารถวิ่งได้เร็ว เมื่อประสบความสำเร็จในการแข่งขัน และเป็นวีรบุรุษสำหรับเพื่อนๆ จึงทำให้ไม่ลาออก และเป็นที่น่าสังเกตว่าเมื่อตนเป็นที่ยอมรับของเพื่อนๆ ก็ปรับปรุงตัวทางด้านการเรียนดีขึ้น ขวัญดีขึ้น และก็ไม่ลาออกเด็กบางคนถูกเพื่อนชวนไปสนุกสนานทางอื่น ซึ่งไม่เป็นประโยชน์ แต่เมื่อรู้สึกว่าจะต้องไปร่วมกิจกรรมทางชุมนุมที่ตนรับผิดชอบ จึงปฏิเสธเพื่อนเพราะเห็นความสำคัญของชุมนุมมากกว่า เป็นต้น ผู้วิจัยพบว่า เด็กที่มักขาดเรียนบ่อย ไม่ค่อยตั้งใจเรียน แต่มีความเด่นด้านกีฬาเพื่อนๆ ยอมรับ หรือมีหน้าที่รับผิดชอบด้านกีฬา ในวันที่มีการแข่งขัน เด็กมักจะมาโรงเรียนโดยไม่ขาดเลย จะรู้สึกว่าจะตัวเองมีค่ามีที่ที่สามารถยืนได้อย่างภูมิใจ เขาก็จะมาโรงเรียนบ่อยขึ้น เพื่อนๆ และครูชื่นชมก็จะรู้สึกมีความสุขที่จะมาโรงเรียนและตั้งใจเรียนดีขึ้นกิจกรรมนักเรียนหลายประเภทที่จะดึงเอาความสนใจ ความสามารถพิเศษ และความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นชัด เช่น กิจกรรมทางหนังสือพิมพ์ วารสาร จัดนิทรรศการศิลปะวาดเขียน กิจกรรมที่มีการประกวดประชันต่างๆ ถึงแม้บางครั้งความเฉียบแหลมจะไม่ปรากฏออกมามาก แต่ความตั้งใจ และกระตือรือร้นที่จะกระทำงานปรากฏออกมาให้เห็นชัดอย่างไรก็ตาม กิจกรรมพิเศษต่างๆ จะมีคุณสมบัติพอที่จะทำให้เด็กแสดงความกระตือรือร้นออกมาให้เห็นได้ก็ต่อเมื่อ

๑) ต้องให้มีอิสระในการเลือกทำ ไม่ควรมีการบังคับให้ทำเพราะกิจกรรมเหล่านี้ไม่ใช่การศึกษาในชั้นเรียน เด็กจะทำโดยความสมัครใจ เด็กขี้อาย โง่ และมีความรู้สึกทางอารมณ์สูง ควรได้รับการสนับสนุนให้ร่วมกิจกรรม แล้วอาจจะทำในสิ่งที่สร้างสรรค์ออกมาให้เราแปลกใจ

๒) ในการทำกิจกรรม เด็กที่รู้สึกว่าจะไม่รับผิดชอบควรได้รับความช่วยเหลือ ให้ตระหนักว่าสิ่งนั้นเป็นของๆ เด็ก และเด็กดำเนินการเอง เด็กก็จะได้รับประโยชน์เอง สนุกสนานกันเอง เช่น แผนกอิสระสื่อสารมวลชนให้นิสิตดำเนินการและรับผิดชอบ เรื่องการจัดโรงอาหารของนิสิตเอง เป็นต้น

๓. ใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ กิจกรรมของนักเรียนจะทำให้เด็กรู้ถึงการใช้เวลาว่างให้มีคุณค่าและเกิดประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม ดังจะเห็นจากเป้าหมายที่เกิดขึ้น คือ ไม่ตั้งตนเองเป็นผู้ต่อต้านสังคมหรือประพฤติผิดต่อสังคม เมื่อเด็กมีกิจกรรมที่ตนสนใจร่วมกับผู้ปฏิบัติ และมีผู้แนะนำอย่างดี เด็กจะหันมาทำสิ่งที่ประโยชน์ เช่น เด็กที่สนใจในด้านแกะสลัก ก็มักจะทำและหันมาคุยกับเพื่อนเกี่ยวกับเรื่องงานของตน ข้อนี้ต้องระวังเกี่ยวกับค่านิยมของเราบางประการ เพราะการต่อต้านสังคมบางอย่างก็ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมมาก เช่น เดินขบวนต่อต้านการใช้สินค้าฟุ่มเฟือย การเดินขบวนเพื่อปราบคอร์รัปชัน การได้พบกับบุคคลซึ่งมีความสนใจเหมือนๆ กัน และเพื่อช่วยปลูกให้เกิดความสนใจใหม่ๆ เช่น เด็กจะคุยกันและสร้างสัมพันธภาพแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เกิดจุดสนใจต่างๆ ขึ้นมาก เช่น เด็กวัยรุ่นที่สนใจในเรื่องการเจริญเติบโตของร่างกาย ก็คิดถึงกายบริหาร ก็จะทำให้รวมกลุ่มกันหันมาศึกษาการบริหารร่างกายหรือการเพาะกาย ให้มีร่างกายสมบูรณ์ โดยการศึกษาจากตำราและผู้รู้ อีกทั้งกิจกรรมนักเรียนบางประเภทอาจทำให้เด็กได้พบสิ่งที่มีค่าต่อชีวิตในภายหลัง เช่น ความรักในดนตรี ทำให้เล่นดนตรีเป็นการสะสมสมบัติ เจริญสมัยต่างๆ การทำสวนครัว เลี้ยงกล้วยไม้ เหล่านี้จะประกอบให้ชีวิตในภายหลังสมบูรณ์ หรืออาจดำเนินชีวิตตามที่ตนสนใจปฏิบัติเมื่อตอนเป็นเด็ก

๔. กิจกรรมนักเรียนยังสร้างมิตรภาพระหว่างเด็กด้วยกันและระหว่างเด็กกับครูให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น เด็กที่สนใจสิ่งเดียวกันมักจะหาเวลาคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งเป็นสิ่งเริ่มต้นของการพัฒนามิตรภาพ การที่เด็กได้ร่วมรับผิดชอบช่วยเหลือในกิจกรรมที่ทำด้วยกัน ความสัมพันธ์ในห้องเรียนจะเกิดขึ้นมาก เพราะมีความเครียดและเป็นทางการ แต่ถ้าครูเข้าร่วมกิจกรรมบางอย่างกับเด็ก ทำให้เด็กมีโอกาสคุยสังสรรค์กันแบบไม่เป็นทางการจะช่วยให้เกิดมิตรภาพ และความเข้าใจซึ่งกันและกันดีขึ้น ทั้งนี้ต้องพึงระวังบางประการที่เกี่ยวกับจรรยาบรรณ และวัฒนธรรมบางอย่างของไทยที่เป็นอุปสรรคอยู่บ้าง

๕. เพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำ กิจกรรมของนักเรียนซึ่งอยู่นอกหลักสูตรจะช่วยพัฒนาความเป็นผู้นำของนักเรียนได้ดีกว่าในชั้นเรียน ข้อพึงระวังมีอยู่ว่าอาจารย์หรือครูที่ปรึกษาทุกคนจะต้องระลึกว่า ขณะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น ตนเองไม่ได้ทำหน้าที่สอน ต้องให้โอกาสเด็กแสดง ไม่ใช่ครูแสดงเองเสียหมด เด็กต้องได้มีโอกาสนำกันเอง เด็กมีโอกาสเลือกและประกอบกิจกรรมเพื่อฝึกฝนตนเอง (ข้อนี้ส่วนมากครูซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์สูงกว่ามักจะไม่ค่อยปล่อยให้เด็กทำเอง เพราะความกลัวผิดพลาด ซึ่งไม่ถูกต้องนัก) ถ้าครูเข้าไปเกี่ยวข้องมากเกินไปสภาพของกิจกรรม ก็คงไม่แตกต่างจากการเรียนในชั้น ถ้าเด็กได้ทำกันเองเด็กจะรู้สึกว่าได้ทำงานให้กับเพื่อน มากกว่าการทำให้กับครู ซึ่งตัวครูที่ปรึกษาเองไม่จำเป็นต้องพัฒนาอีกแล้วในด้านนี้ นอกจากเด็กต้องการความช่วยเหลือบางประการ ซึ่งครูก็ต้องให้ แต่ระวังอย่าให้กระทบกระเทือนถึงความเป็นผู้นำของเด็กและสมพงศ์ มั่นระวัง ได้ให้ความสำคัญของการจัดกิจกรรมนักเรียนไว้ดังนี้

๑) สร้างเสริมนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตในสังคมที่สลับซับซ้อนได้อย่างมีความสุขและสร้างสรรค์

๒) ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างกว้างขวาง

๓) ช่วยให้นักเรียนมีความรอบรู้หลายอย่าง

๔) ช่วยควบคุมพลังส่วนเกินของนักเรียนให้ออกมาในการสร้างสรรค์ และมีประโยชน์

๕) ช่วยให้การจัดการศึกษา บรรลุเป้าหมายของการศึกษา

๖) ช่วยให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมของการศึกษา

๗) การร่วมมือร่วมใจกันทำงาน ก่อให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

๘) เป็นการผ่อนคลายความตึงเครียด เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและจิตใจ

๙) ช่วยให้นักเรียนได้สำรวจตนเอง รู้จักตนเองในด้านต่างๆ ดีขึ้น

๑๐) ส่งเสริมการเรียนการสอนให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น^{๑๐}

สรุปได้ว่า ความสำคัญ เหตุผลและความจำเป็นในการจัดกิจกรรมนักเรียนดังนี้ กิจกรรมเป็นส่วนหนึ่งของการให้การศึกษา มีความสำคัญเป็นประโยชน์ต่อนักเรียนโดยตรง ตอบสนองความต้องการตามวัย การเจริญวัยอย่างครบกระบวนการ การปรับตัวเกิดความมั่นคงทางอารมณ์ เสริมสร้างพัฒนาสมองทั้งซีกซ้ายและซีกขวา พัฒนาความสมบูรณ์ของร่างกาย มีโอกาสเตรียมตัว

^{๑๐}นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์, *ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔), หน้า ๒.

พัฒนาความสามารถเพื่อการประกอบอาชีพ รักษาความเป็นไทย วัฒนธรรม และศรัทธาต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย สังคมของมนุษย์มีการเปลี่ยนแปลงไม่หยุดนิ่ง การศึกษามีความสัมพันธ์กับระบบสังคมมนุษย์ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

๒.๒.๑ ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง

จากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ ทำให้ทราบถึงความหมายหลักการแนวคิด รวมถึงงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระราชดำรัสเกี่ยวกับความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง ไว้ดังนี้ เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง พอมี พอกิน ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราก็ได้แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจดูฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ ก็สมควรที่จะทำสมควรที่จะปฏิบัติ^{๑๑}

อำพน กิตติอำพน ได้ให้ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก^{๑๒}

ประเวศ วะสี ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง การมีจิตใจที่พอเพียง มีความวิริยะพอเพียง มีปัญญาพอเพียง มีวัฒนธรรมที่พอเพียง มีสิ่งแวดล้อมที่พอเพียง และมีความเอื้ออาทรต่อกัน หลักของเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ก็คือ เศรษฐกิจที่บูรณาการได้ดุลยภาพ ความเป็นปึกติ่งยืน^{๑๓}

สุเมธ ตันติเวชกุล ได้กล่าวถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง เศรษฐกิจที่สามารถอุ้มชูตัวเองให้อยู่ได้โดยไม่ต้องเดือดร้อน โดยสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจของตนเองให้ดีเสียก่อน คือ ตั้งตัวให้มีความพอกิน พอใช้ ไม่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจให้รวดเร็วแต่เพียงอย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะเพียงพอที่จะพึ่งตนเองได้ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้^{๑๔}

ถวัลย์ มาศจรัส ได้ให้ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงว่าหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการมีผลกระทบ

^{๑๑}พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์: ๒๕๔๙), หน้า ๙.

^{๑๒}อำพน กิตติอำพน, ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร: บริษัทเพชรรุ่งการพิมพ์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๔.

^{๑๓}ประเวศ วะสี, ประชาคมตำบล: ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศีลธรรมและสุขภาพ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๑), หน้า ๓.

^{๑๔}สุเมธ ตันติเวชกุล, ได้เบื้องพระยุคลบาท, พิมพ์ครั้งที่ ๘, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๘๖.

ใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน โดยที่จะต้องอาศัยความรู้ความรอบคอบ รวมถึงความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้^{๑๕}

ปรียานุช พิบูลสรารุช ได้กล่าวถึง ความหมายของ เศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวทางการดำเนินชีวิตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลาง และความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวตลอดจนใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤติ และให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ^{๑๖}

เกษม วัฒนชัย ได้กล่าวถึงเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า หลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักการพัฒนาย่างยั่งยืนสำหรับทุกประเทศในโลก โดยเฉพาะการสร้างเสริมความเข้มแข็งเพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการกระแสโลกาภิวัตน์^{๑๗}

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการดำเนินชีวิตที่มีฐานอยู่บนหลักเกณฑ์ทางศีลธรรม ซึ่งทำให้รากฐานของสังคม การเมือง และเศรษฐกิจมั่นคงสามารถดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อนอยู่อย่างพอประมาณตนตามฐานะ มีความพออยู่ พอกิน ไม่ฟุ้งเฟ้อ มีความพอดี มีความพอเพียงตามอัตภาพ ไม่หลงใหลไปตามกระแสของสังคมวัตถุนิยม จนสามารถปรับตัวเองให้สอดคล้องกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมบนพื้นฐานแห่งความมั่นคง และยั่งยืนของตนเองและสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๒ แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

จากการตรวจสอบเอกสารปรากฏว่า มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้หลายท่าน ดังนี้

แนวคิดในด้านเศรษฐกิจทางเลือกในประเทศไทยนั้นมีมานานมากแล้วเช่น เศรษฐศาสตร์เชิงพุทธ เศรษฐศาสตร์สีเขียว เศรษฐกิจพื้นฐาน เศรษฐกิจชุมชน ที่ต้องอยู่บนหลักของการพึ่งตนเอง รวมถึงการมีอาชีพที่อยู่นอกกระแสการตลาดอย่างเกษตรยั่งยืน เกษตรผสมผสาน แต่ ทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้นก็อยู่ในลักษณะที่กระจัดกระจาย ไม่ได้ได้รับการยอมรับมากนัก จากผลพวงของวิกฤติ “เศรษฐกิจฟองสบู่” ทำให้แนวความคิดเรื่อง “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “แนวคิดเศรษฐกิจ” พอเพียงได้รับความสนใจและนำมาพิจารณาวิเคราะห์กันอย่างจริงจังมากขึ้น เนื่องจากมีข้อสรุปตรงกันเป็นส่วนใหญ่จากนักคิด นักวางแผน นักพัฒนา ฯลฯ ว่าการพัฒนาเท่าที่ผ่านมา นั้น ยังไม่ประสบความสำเร็จและคงจะดำเนินการอย่างที่เคยปฏิบัติมาไม่ได้อีกต่อไปแล้ว จึงน่าจะมีความ “ทางเลือก” ที่มั่นคงกว่าเหมาะสมกว่าและปลอดภัยกว่าสำหรับอนาคตของประเทศชาติ และทุกคนในชาติเป็นส่วนรวม “การพัฒนาที่ยั่งยืน” (Sustainable Development) และ “เศรษฐกิจพอเพียง”

^{๑๕}ถวัลย์ มาศจรัส, นโยบาย ครม. ณ. ผู้เฒ่า เน้นคืนสู่ภูมิปัญญาของมาตุภูมิ “ชูปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คุณธรรม ความโปร่งใส”, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปริทัศน์การศึกษาไทย, ๒๕๕๑), หน้า ๖-๑๔.

^{๑๖}ปรียานุช พิบูลสรารุช, การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒ (ฉบับปรับปรุง), (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, ๒๕๕๐), หน้า ๓.

^{๑๗}เกษม วัฒนชัย, การปฏิรูปการศึกษาไทย, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑), หน้า ๑๘.

(Sufficiency Economy) ใน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงเป็นสดมภ์หลักของแนวความคิดการพัฒนาประเทศเป็นต้นมา แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้ทรงใช้หลักการนี้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินานเกือบจะเท่ากับเวลาของการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาเลยก็ว่าได้ และไม่เพียงแต่ในประเทศไทยเท่านั้น แม้แต่คนสำคัญในสถาบันการเงินของโลกก็ได้แสดงความวิตกกังวลไว้เช่นกันดังที่ มิสเตอร์ เจมส์. ดี. วูล์ฟเพนสัน (Mr.James D.Wolfenson) ได้กล่าวไว้ในคำปราศรัยในการประชุมร่วมกันระหว่างธนาคารโลกและกองทุนการเงินระหว่างประเทศ เมื่อวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๑ ว่า^{๑๘}

“เราารู้แล้วว่า เราตอบไม่ได้ทุกคำถามในวิกฤติการณ์ของมนุษยชาติที่เกิดขึ้นในโลกที่พัฒนาแล้ว และไม่อาจป้องกันตัวเองได้ วิกฤติการณ์ของมนุษยชาติจะไม่อาจเยียวยาได้หากเราไม่นำเอาแนวทางแบบองค์รวมมาใช้ในการพัฒนา และรับมือกับวิกฤติโดยมองภาพของ การเงิน สังคม การเมืองระบบสถาบันวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมของสังคมไปพร้อม ๆ กัน” .และความเติบโตทางเศรษฐกิจแม้จะเป็นเรื่องจำเป็น แต่ก็ไม่ใช่สิ่งเดียวที่จะลดความยากจนได้การพัฒนาจะต้องวางคนด้อยโอกาสไว้เบื้องหน้าและ เป็นจุดศูนย์กลาง”

จากบทเรียนและประสบการณ์ที่ได้รับจากผลของการพัฒนาประเทศในสี่ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้มีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์และวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศกันอย่างขนานใหญ่ โดยมีการอัญเชิญพระราชกระแส เรื่อง ปรัชญาและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นปรัชญาและวิสัยทัศน์นำ ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ ๙ โดยนายสิปปนท์ เกตุทัต ประธานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๒ กราบบังคมทูลขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อมอัญเชิญ “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายวางแผนและทำแผนปฏิบัติการในทุกระดับเพื่อให้ประเทศชาติรอดพ้นจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจตลอดจนเป็นแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดี ของคนในชาติได้อย่างยั่งยืนและมั่นคงต่อไปและในการนี้ได้ระบุไว้ในความนำของแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ (พ.ศ.๒๕๔๕-๒๕๔๙) ด้วยว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ เป็นแผนที่ได้อัญเชิญแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็น ปรัชญานำทาง ในการพัฒนาและบริการประเทศ โดยยึดหลัก ทางสายกลาง เพื่อให้ประเทศรอดพ้นจากวิกฤตสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุลมีคุณภาพและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงต่าง ๆ^{๑๙}

เหตุผลสำคัญที่ได้มีการอัญเชิญ “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเป็นหลักและวิสัยทัศน์ ในการแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจและเป็นแนวทางพัฒนาประเทศในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อและเป็นจุดหักเหที่สำคัญในประวัติศาสตร์การพัฒนาประเทศไทย ก็

^{๑๘}ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์, วิวัฒนาการการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ใน *ห้าทศวรรษ*, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๕๑), หน้า ๗๗.

^{๑๙}สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔)*, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๖๐), หน้า ๕.

เนื่องมาจากการยอมรับว่า ทฤษฎีและกรอบแนวคิดของการพัฒนาประเทศโดยการอาศัยแนวคิด และทฤษฎีทุนนิยมตามแบบตะวันตกนั้นไม่สามารถทำให้ประเทศชาติและประชาชน ก้าวหน้าอย่าง มั่นคงและอยู่ดีมีสุขได้ดังที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๘ ก็ได้ย้ำถึงผลสรุปของการพัฒนาที่ผ่านมาว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน” และในแผนพัฒนาฉบับที่ ๙ ก็ได้วิเคราะห์และระบุ ไว้ในแผนฯ เช่นเดียวกันว่า “.จากการประเมินผลการพัฒนาในช่วง ๔ ทศวรรษ ที่ผ่านมาชี้ให้เห็น อย่างชัดเจน ถึงการพัฒนาที่ขาดสมดุลโดยประสบความสำเร็จเฉพาะใน เชิงปริมาณ แต่ขาดความ สมดุลในด้าน คุณภาพ “จุดอ่อน” ของการบริหาร ทางเศรษฐกิจ การเมือง และราชการยังเป็นการ รวมศูนย์อำนาจ และขาดประสิทธิภาพ..”^{๒๐} ดังนั้นวิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไทยในอนาคต ๒๐ ปี ข้างหน้า จึงมีจุดมุ่งหมายเน้น...การแก้ปัญหาความยากจน และยกระดับคุณภาพชีวิตของคน ส่วน ใหญ่ ของประเทศให้เกิด “การพัฒนาที่ยั่งยืนและความอยู่ดีมีสุขของคนไทย” และ สร้างค่านิยมร่วม ให้คนไทยตระหนักถึงความจำเป็นและการปรับเปลี่ยนกระบวนการคิดทัศนคติและกระบวนการ ทำงาน โดยยึด “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญานำทางให้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงระบบ การบริหารจัดการประเทศแนวใหม่ที่มุ่งสู่ประสิทธิภาพและคุณภาพและก้าวตามโลกได้อย่างรู้ทัน...

วิสัยทัศน์ของการพัฒนาประเทศไทย ในระยะ ๒๐ ปีในอนาคตจึงสามารถสรุปเนื้อหา สารโดยย่อว่า วิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศในสองทศวรรษข้างหน้า จะมีปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นปรัชญานำโดยจะพัฒนาประเทศไปในทางสายกลาง เพื่อให้เกิดมีความสมดุลและมีคุณภาพของการพัฒนาไม่สุดโต่งไปด้านใดด้านหนึ่ง พร้อมกับการสร้าง ภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีอิสรภาพในการที่5จะไม่ตกอยู่ในความครอบงำ ของกระแสวัตถุนิยม และกระแสโลกาภิวัตน์บางด้านที่ไม่พึงปรารถนา และไม่สอดคล้องกับสังคมและ วัฒนธรรมไทย ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์สังคมที่พึงประสงค์ คือ การเป็นสังคมคุณภาพสังคมภูมิปัญญา และ สังคมสมานฉันท์ และเอื้ออาทร ที่เข้มแข็งและมีคุณภาพ

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้ มีพระบรมราโชวาท พระราชทานแก่นิสิต มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๑๗ เน้นการพัฒนาประเทศที่ต้องสร้าง พื้นฐานความพอมี พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่ในเบื้องต้นก่อน โดยเน้นความหมายของการ พอมีพอใช้ ซึ่งปรากฏอีกครั้งในพระราชดำรัสเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันพุธที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต อันถือเป็นจุดเริ่มต้นของข้อเสนอ “เศรษฐกิจพอเพียง” ที่ชัดเจนในเวลาต่อมาโดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระแสพระราชดำรัสที่พระองค์ ทรง พระราชทานอย่างชัดเจนเรื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษาเมื่อวันศุกร์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ซึ่งอธิบายว่า “พอเพียง” คือ ๑) พอประมาณ ๒) ซื่อตรง ๓) ไม่โลภมาก และ ๔) ต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น ซึ่งถือได้ ว่าเป็นข้อเสนอในการดำเนินการทาง เศรษฐกิจตามแนวทางของพุทธธรรมอย่างแท้จริง โดยที่พระองค์ได้ทดลองปฏิบัติตามแนวคิดดังกล่าว อย่างเป็นรูปธรรม มาก่อนหน้าที่จะมีพระราชดำรัสในปี พ.ศ.๒๕๑๗ แล้วภายหลังจากที่พระราชดำรัส มิได้ รับการสนองตอบจากรัฐบาลในยุคนั้นเท่าที่ควร พระองค์ได้ทรงศึกษาค้นคว้าหารูปธรรมของ รูปแบบที่ปฏิบัติได้จริง รูปแบบหนึ่งของเศรษฐกิจพอเพียง ก็คือ การเกษตรทฤษฎีใหม่ และได้

^{๒๐} เรื่องเดียวกัน, หน้า ข.

นำเสนอรูปแบบดังกล่าวต่อพสกนิกรของพระองค์ เป็นครั้งแรก เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิต หลังจากนั้นได้ รับสั่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนี้ ต่อเนื่องติดต่อกันทุกปี จนล่าสุดเมื่อ วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒ ก็ยังทรงมีพระราชกระแสรับสั่ง ให้ เรื่องดังกล่าว อันเป็นการแสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงมีพระราชประสงค์ ที่จะให้มีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจของประเทศตามพุทธธรรม^{๒๑} พระราชดำรัสที่ ๕ ตรัสถึงแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์ทรงพระราชทานเป็นครั้งแรกแก่นิสิตจาก มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย มีข้อความสำคัญว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของ ประชาชนส่วนใหญ่ เป็นเบื้องต้นก่อน โดยใช้ วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลัก วิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอควรและปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และฐานะเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับไป หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้นให้ รวดเร็วแต่ประการเดียว โดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์ กับสภาวะของประเทศและของประชาชน โดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆ ขึ้น ซึ่ง อาจกลายเป็นความยุ่งยากล้มเหลวได้ ในที่สุด ดังเห็นได้ที่อารยประเทศหลายประเทศกำลังประสบปัญหาทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรงอยู่ใน เวลานี้.”^{๒๒} นอกจากนี้ยังมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่พระองค์พระราชทานแก่ผู้ทั่วไป เข้าเฝ้า ฯ เพื่อถวายพระพรชัยมงคล ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา ฯ พระราชวังดุสิตเมื่อ วันพุธที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗ ความว่า “...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัยว่าเมืองไทยเชย ว่า เมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกิน และให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้ เมืองไทยพอ อยู่ พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐานตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่ พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความอยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศ อื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่ พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้”

ทั้งนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานพระราชดำริเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงมาตั้งแต่เริ่มงานพัฒนาเมื่อ ๕๐ กว่าปีที่แล้ว และทรงยึดมั่นหลักการนี้มาโดยตลอด โดยเฉพาะด้านการเกษตร เราเน้นการผลิตสินค้า เพื่อส่งออกเป็นเชิงพาณิชย์ เช่น เมื่อปลูกข้าวก็นำไป ขายและนำเงินไปซื้อข้าว เมื่อเงินหมดก็ไปกู้ เป็นอย่างนี้มาโดยตลอด จนกระทั่งชาวนาไทยตกอยู่ใน ภาวะเป็นหนี้สิน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงตระหนักถึงปัญหาด้านนี้ จึงได้พระราชทาน พระราชดำริให้จัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารโคกระบือขึ้นเพื่อช่วยเหลือราษฎร นับเป็นจุดเริ่มต้นแห่ง ที่มาของเศรษฐกิจพอเพียงโครงการแรกๆ ของพระองค์ได้ทรงกำชับหน่วยราชการมิได้นำเครื่องมือกล หนักเข้าไปทำงาน ทรงรับสั่งว่า หากนำเข้าไถเร็วนัก ชาวบ้านจะละทิ้งจอบ เสียม และในอนาคตจะ ช่วยตัวเองไม่ได้ ซึ่งก็เป็นจริงในปัจจุบัน

^{๒๑}อภิชัย พันธเสน, “พุทธเศรษฐศาสตร์” ในการสัมมนาทางวิชาการโครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน ครั้งที่ ๓ เรื่อง ฐานปัญญาไทยในโลกสากล, (กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๓), หน้า ๑๒๖.

^{๒๒}พระบรมราโชวาท ๑๖๘ องค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช จัดพิมพ์เพื่อ เฉลิมพระเกียรติ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒, (กรุงเทพมหานคร: ด้านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๔๒), หน้า ๑๐.

นอกจากนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชดำริวิธีการที่จะช่วยเหลือราษฎรด้านการเกษตร โดยได้พระราชทาน “ทฤษฎีใหม่” ขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๓๕ ณ โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณวัดมงคลชัยพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดสระบุรี เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับการทำการเกษตรให้แก่ราษฎร

แรงดลพระราชหฤทัยในเรื่องทฤษฎีใหม่เกิดจากที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินทรงเยี่ยมราษฎรบ้านกุดตอแก่น อำเภอกุดสิมคัมใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดกาฬสินธุ์ เมื่อวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๓๕ และทรงพระราชทานพระราชดำริแก่บรรดาคณะบุคคลต่างๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๕ ถึงข้อมูลเบื้องต้นจากปัญหาข้อเท็จจริงแล้วทรงวิเคราะห์เป็นแนวคิดทฤษฎีในการแก้ไข ในเวลาต่อมาจึงมีพระราชดำริให้ทำการทดลอง “ทฤษฎีใหม่” ณ วัดมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยยาง อำเภอเมืองจังหวัดสระบุรี และเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรการทดลองสรุปเป็นทฤษฎีใหม่ในวันที่ ๒๕ มกราคม พ.ศ. ๒๕๓๖^{๒๓}

ทฤษฎีใหม่มีลักษณะสำคัญอยู่ที่การจัดการด้านที่ดินและแหล่งน้ำในลักษณะ ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ คือ ขุดสระและเลี้ยงปลา ๓๐ ส่วน ปลูกข้าว ๓๐ ส่วน ปลูกพืชไร่พืชสวน ๓๐ ส่วน และสำหรับเป็นที่อยู่อาศัย และเลี้ยงสัตว์ ๑๐ ส่วน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้พระราชทานดำริเพิ่มเติมมาโดยตลอด เพื่อให้เกษตรกรซึ่งเป็นคนส่วนใหญ่ของประเทศมีความแข็งแรงพอ ก่อนที่จะไปผลิตเพื่อการค้าหรือเชิงพาณิชย์ โดยยึดหลักการ “ทฤษฎีใหม่” ๓ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ มีความพอเพียงเลี้ยงตัวเองได้บนพื้นฐานของความประหยัดและจัดการใช้ง่าย ง่ายเพื่อย

ขั้นที่ ๒ รวมพลังกันในรูปกลุ่ม เพื่อการผลิต การตลาด การจัดการ รวมทั้งด้านสวัสดิการ การศึกษา การพัฒนาสังคม

ขั้นที่ ๓ สร้างเครือข่าย กลุ่มอาชีพ และขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่หลากหลายโดยประสานความร่วมมือกับภาครัฐกิจ ภาคองค์การพัฒนาเอกชน และภาคราชการในด้านเงินทุน การตลาด การผลิต การจัดการและข่าวสารข้อมูล

พระราชดำริทฤษฎีใหม่ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นทั้งหลักการและวิธีการใหม่ เป็นพระราชดำริที่มีความยิ่งใหญ่ทางความคิด ๙ ประการ คือ^{๒๔}

๑) เป็นแนวคิดแบบพหุนิยม (plurality, multiplicity, multiple) ทั้งในแง่การคิด และการกระทำ ไม่เป็นเอกนิยม (unitary, singularity, uniformity) และทวินิยม (duality, binary, either – or, polarity)

^{๒๓}สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ, **แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว**, (กรุงเทพมหานคร: บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๕๑), หน้า ๒๒๗ – ๒๓๑.

^{๒๔}พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว อังน ใน ชัยอนันต์ สมุทวณิช, **ทฤษฎีใหม่: มิตินี้ยิ่งใหญ่ทางความคิด**, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา, ๒๕๕๑), หน้า ๑๐ – ๒๐.

๒) เป็นแนวคิดที่ยอมรับการดำรงอยู่ร่วมกันของสิ่งที่แตกต่างกัน เช่น เกษตรแบบพึ่งตนเองดำรงอยู่ร่วมกันกับการผลิตทางเกษตรอุตสาหกรรม หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เทคโนโลยีสูง หรืออุตสาหกรรมประเภทให้บริการได้โดยไม่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงจากลักษณะเกษตรพอเพียงไปเป็นการผลิตรูปแบบอื่น

๓) เป็นแนวคิดที่ปฏิบัติได้ ทำให้เห็นจริงได้ เป็นทฤษฎีที่ผนึกประสารเป็นเนื้อเดียวกับการปฏิบัติ มีใช้เพียงทฤษฎีล่อยๆ ปฏิบัติไม่ได้

๔) เป็นทฤษฎีที่มีความง่ายไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย จึงมีพลังสูง คนทั่วไปทุกระดับสามารถเข้าใจเข้าถึง และนำไปทำให้เห็นผลจริงได้

๕) เป็นทฤษฎีที่นำประสบการณ์ของประเทศไทยและลักษณะสภาพแวดล้อม ลม ฟ้า อากาศ การเปลี่ยนแปลงทางฤดูกาล วิถีชีวิต ฐานทางเศรษฐกิจสถานการณ์เฉพาะหน้าและอนาคต ตลอดจนลักษณะเด่นของชีวิตความเป็นอยู่ และการผลิตของไทย ซึ่งเป็นประเทศผลิตธัญญาหาร มารวมกันเข้าเป็นทฤษฎีใหม่ โดยเน้นความสำคัญของน้ำ ที่มีต่อชีวิตเป็นพิเศษ ดังพระราชดำรัสที่ว่า “...หลักสำคัญว่าต้องมีน้ำ เพราะชีวิตอยู่ที่น้ำ ถ้ามีน้ำคนอยู่ได้ ถ้าไม่มีน้ำ คนอยู่ไม่ได้...”

๖) เป็นแนวคิดที่สมสมัย และได้จังหวะเวลาที่เหมาะในการเตือนให้ผู้มีบทบาททางการจัดทำ และดำเนินการตามนโยบายและแผนการพัฒนาให้มีสติและความระมัดระวังในการกำหนดนโยบายและแผนการพัฒนาให้มีสติและความระมัดระวัง ในการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาประเทศ

๗) เป็นแนวคิดแบบองค์รวม (Holistic Theory) เพราะมีหลายมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และปรัชญาการดำรงชีวิต มีผลในการส่งเสริมจริยธรรม (Ethics) แห่งความพอ และพอเพียง (Enough and Subsistence)

๘) เป็นแนวคิดที่มีพลังในการกระตุ้นให้ผู้ยากไร้มีพลังเข้าใจถึงความเป็นจริงไม่มีปมด้อย หรือท้อแท้ ท้อถอยในโชคชะตา เพราะผู้ปฏิบัติสามารถมีความสุขได้ตามอัธยาศัย และเข้าใจหลักของสันโดษ ไม่ถูกลมอง หรือถูกทับถมว่าเป็นผู้ด้อยพัฒนา หรือมีปัญหา เป็นขวากหนามของการพัฒนา

๙) เป็นแนวคิดที่ปลอดจากการเมือง ผลประโยชน์และอุดมการณ์ จึงเป็นทฤษฎีที่มีความเป็นสากล สามารถนำไปใช้โดยปราศจากข้อข้องใจด้านการเมือง เป็นผลดีต่อประเทศที่มีปัญหาคล้ายประเทศไทยที่จะนำไปใช้

ความยิ่งใหญ่ของทฤษฎีใหม่ สรุปได้เป็น ๙ ประการ เรียกว่า “นพลักษณ์ของทฤษฎีใหม่” คือ^{๒๕}

๑. หลากหลาย (Multiple, Diverse)
๒. ร่วมกัน (Co - existing)
๓. คิด - ทำ (Thinking - Doing)
๔. เรียบง่าย (Simple)
๕. ผสานทุกส่วน (Integrating)
๖. ควรแก่สถานการณ์ (Timely)

^{๒๕}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๒๑.

๗. องค์กรรวมรอบด้าน (Holistic)

๘. บันดาลใจ (Inspiring)

๙. ไม่ฝืดเคือง / เป็นการสากล (Universal)

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา และเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา^{๒๖}

การพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง คือ การพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรม ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ และการกระทำ เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่งในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน และขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจในทุกระดับ ให้มีความสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา และความรอบคอบเพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง ทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี^{๒๗}

นัยสำคัญของแนวคิดระบบเศรษฐกิจพอเพียงมีองค์ประกอบหลักอยู่ ๓ ประการได้แก่

ประการที่หนึ่ง เป็นระบบเศรษฐกิจที่ยึดหลักการที่ว่า “ตนเป็นที่พึ่งแห่งตน” โดยมุ่งเน้นการผลิตพืชผล หรือผลผลิต ให้เพียงพอกับความต้องการบริโภคในครัวเรือนเป็นอันดับแรก เมื่อเหลือพอจากการบริโภคแล้ว จึงคำนึงถึงการผลิตเพื่อการค้าเป็นอันดับรองลงมา หลักใหญ่สำคัญยิ่งคือ การลดค่าใช้จ่าย โดยการสร้างสิ่งอุปโภคบริโภคในที่ดินของตนเอง

ประการที่สอง เศรษฐกิจแบบพอเพียงให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มของชาวบ้านทั้งนี้ กลุ่มชาวบ้าน หรือองค์กรชาวบ้าน จะทำหน้าที่เป็นผู้ดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจต่างๆ ให้หลากหลาย ครอบคลุมกิจกรรมต่างๆ เช่น การเกษตรแบบผสมผสานหัตถกรรมการแปรรูปอาหาร การทำธุรกิจค้าขายและการท่องเที่ยวระดับชุมชน เป็นต้น เมื่อองค์กรชาวบ้านเหล่านี้ได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็ง และมีเครือข่ายที่กว้างขวางมากขึ้นแล้วชุมชนก็จะได้รับการดูแลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งได้รับการแก้ไขปัญหาในทุกๆ ด้าน เมื่อเป็นเช่นนี้ เศรษฐกิจโดยรวมของประเทศก็จะสามารถเติบโตได้

^{๒๖}กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

^{๒๗}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗๙.

อย่างมีเสถียรภาพ ซึ่งหมายความว่า เศรษฐกิจสามารถขยายตัวไปพร้อมๆ กับสภาพการณ์ด้านการกระจายรายได้ที่ดีขึ้น

ประการที่สาม เศรษฐกิจแบบพอเพียงตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีความเมตตา ความเอื้ออาทร และความสามัคคีของสมาชิกในชุมชนในการร่วมแรงร่วมใจเพื่อประกอบอาชีพต่างๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ดังนั้น ประโยชน์ที่เกิดขึ้น จึงมิได้หมายถึงรายได้แต่เพียงมิติเดียว หากแต่ยังรวมถึงประโยชน์ในมิติอื่นๆ ด้วย เช่น การสร้างความมั่นคงให้กับสถาบันครอบครัว สถาบันชุมชนความสามารถในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของชุมชน บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมทั้งการรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่งดงามของไทยให้คงอยู่ตลอดไป

สำหรับในภาคอุตสาหกรรมนั้น ก็สามารถนำ แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ได้ คือ เน้นการผลิตด้านการเกษตรอย่างต่อเนื่อง และไม่ควรทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่เกินไปเพราะหากทำอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ก็จะต้องพึ่งพิงสินค้าวัตถุดิบและเทคโนโลยีจากต่างประเทศเพื่อนำมาผลิตสินค้า โดยต้องคำนึงถึงสิ่งที่มีอยู่ในประเทศก่อน จึงจะทำให้ประเทศไม่ต้องพึ่งพิงต่างชาติอย่างเช่นปัจจุบัน ดังนั้น จะต้องช่วยเหลือประเทศให้มีความเข้มแข็ง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ได้ทรงเป็นผู้จุดประกายระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงอันเป็นการช่วยลดปัญหาการนำเข้าวัตถุดิบและชิ้นส่วนที่นำมาใช้ในการผลิตให้เป็นลักษณะพึ่งพาซึ่งมีมาแล้วเกือบ ๒๐ ปี แต่ทุกคนมองข้ามประเด็นนี้ไปตลอดจนได้รับอิทธิพลด้านวัฒนธรรมการเป็นอยู่ หรือ การใช้ชีวิตจากภายนอกประเทศทำให้ประชาชนหลงลืมและมึนเมาอยู่กับการเป็นนักบริโภคนิยมรับเอาของต่างชาติเข้ามาอย่างไม่รู้ตัว และรวดเร็วจนทำให้เศรษฐกิจของไทยตกต่ำ

แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวปฏิบัติโดยยึดหลักความพอดีกับศักยภาพของตนเอง บนพื้นฐานของการพึ่งตนเอง รวมทั้งมีความเอื้ออาทรต่อคนอื่น ในสังคมเป็นประการสำคัญถึงแม้ว่าแนวคิดนี้จะมุ่งเน้นไปสู่กลุ่มเกษตรกร หรือผู้ที่ดินทั้งหลายแต่ก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะต้องกลับไปสู่ภาคเกษตรทั้งหมด ซึ่งเป็นไปไม่ได้ ในสภาพความเป็นจริง สำหรับคนอยู่นอกภาคเกษตรนั้น เศรษฐกิจพอเพียงก็จะต้องนำมาใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิต เพราะเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาเป็นแนวปฏิบัติตน ไม่ว่าจะอยู่ในกิจกรรมใด อาชีพใด ก็ต้องยึดวิถีชีวิตไทย อยู่แต่พอดีอย่าฟุ้งเฟ้ออย่างไร้ประโยชน์ อย่ายึดวัตถุเป็นที่ตั้ง ให้ยึดเส้นทางสายกลาง อยู่กินตามฐานะใช้สติปัญญาในการดำรงชีวิต เติบโตอย่างค่อยเป็นค่อยไป อย่าใช้หลักการลงทุนเชิงการพนัน ซึ่งตั้งอยู่บนความเสี่ยง ต้องตั้งอยู่บนหลักของ “รู้ รัก สามัคคี” ใช้สติปัญญาปกป้องตนเองไม่ให้หลงกระแสนิยมโดยให้รู้ถึงเหตุและผลตามสภาพแวดล้อมหรือบริบทของสังคมไทย ให้รู้จักแยกแยะสิ่งดี หรือสิ่งเลว สิ่งที่เป็นประโยชน์ และไม่เป็นประโยชน์ ตามสภาพความเป็นจริงของบ้านเมืองของเราเป็นที่ตั้ง ให้มีความรักความเมตตา ที่จะช่วยเหลือสังคมให้รอดพ้นจากภัยพิบัติและรวมพลังกันด้วยความสามัคคีเป็นหมู่เหล่า ขจัดข้อแย้งไปสู่ความประนีประนอม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นที่ตั้ง เศรษฐกิจพอเพียง คือการดำรงชีวิตในความพอดี มีชีวิตใหม่ คือ หวนกลับมาสู่วิถีชีวิตไทยที่จะทำให้ชาติบ้านเมือง และตัวเราหลุดพ้นจากคาวทุกข์ ด้านเศรษฐกิจ และมีความสุขในที่สุด ประกอบด้วย

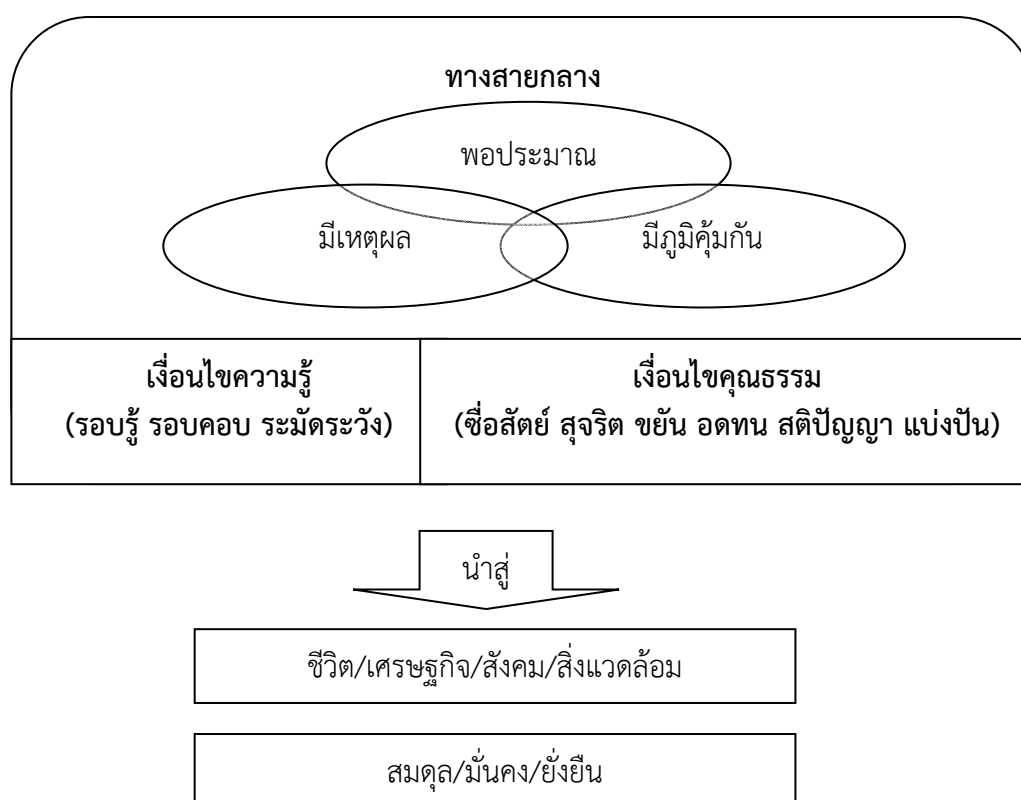
ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลโดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

เงื่อนไขความรู้ ประกอบด้วย ความรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ และไม่ตระหนี่

แผนภาพที่ ๒.๑ สรุปแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๘}

^{๒๘} กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม, พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร, หน้า ก.

สรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางในการพัฒนาที่จะนำไปสู่ความสามารถในการพึ่งพาตนเองในระดับต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน โดยอาศัยความพอประมาณ ความมีเหตุผลและการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี มีความรู้และคุณธรรม ความเพียรและความอดทน สติปัญญา การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ความสามัคคีรวมกลุ่มกันเพื่อสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง นำไปสู่การพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน จนทำให้กล่าวได้ว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักปรัชญาสากล สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับทุกเพศ ทุกวัย และทุกศาสนา

๒.๓ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกลไกสำคัญอย่างหนึ่ง ในการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยที่ผู้เรียนมีโอกาสในการลงมือปฏิบัติ และผู้ที่มีหน้าที่ในการออกแบบกิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้อย่างดีต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในด้านเศรษฐกิจพอเพียงที่ดี จึงจะทำให้กิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จ และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังที่มิ้นกวิชาการหลายท่านได้นำเสนอไว้ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมมานำเสนอดังนี้

สิริวรรณ ศรีพหล ได้นำเสนอเกี่ยวกับแนวทางการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาผู้เรียนไว้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ผู้เรียนนั้น ควรให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้ จนเป็นพื้นฐานนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง โดยมีแนวทางดังนี้^{๒๙}

๑) กิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจความกระจ่างในค่านิยม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนทำความเข้าใจในค่านิยมนี้ นับว่า เหมาะสมที่ผู้สอนจะนำไปใช้เพื่อจัดการเรียนการสอนเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพราะการให้ผู้เรียนมีค่านิยมเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ควรให้ผู้เรียนได้พิจารณาเลือกจนเห็นคุณค่า และนำไปสู่การปฏิบัติจนเกิดเป็นนิสัย

๒) กิจกรรมการเรียนการสอนโดยการอภิปราย การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น ผู้สอนอาจใช้วิธีการอภิปราย โดยตั้งประเด็นหรือหัวข้อที่เกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง แล้วให้ผู้เรียนอภิปรายแสดงความคิดเห็น ผู้เรียนจะแสดงความรู้และทัศนคติของตนออกมา และยังมีโอกาสรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนคนอื่น ๆ ทำให้มีการพัฒนาความรู้เรื่องหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาฯ จึงนำไปสู่การปฏิบัติอย่างถูกต้อง

๓) กิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลอง สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น ผู้สอนอาจนำสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของครอบครัว การประกอบอาชีพในชุมชน สภาพเศรษฐกิจของชุมชนหรือประเทศ เป็นต้น มาจัดจำลองให้เหมือนจริงไว้ในห้องเรียน แล้วให้ผู้เรียนเข้าไปอยู่ในสถานการณ์นั้น ๆ เป็นการฝึกทักษะการตัดสินใจ

^{๒๙}สิริวรรณ ศรีพหล, การจัดการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน, วารสารสุขุทัยธรรมาธิราช, ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๐, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖ – ๑๘.

กับสถานการณ์จำลอง ผู้สอนอาจแนะนำให้ผู้เรียนใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวในการแก้ปัญหาหรือใช้เป็นแนวทางโดยแสดงความคิดเห็นต่อสถานการณ์จำลองนั้น ๆ

ปริญญ พิบูลสรารุ ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างสอดคล้องกับวิถีชีวิตของผู้เรียน เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ เน้นการปฏิบัติจริงเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตนที่เหมาะสมในชีวิตประจำวัน โดยมีแนวทางดำเนินการดังนี้^{๓๐}

๑) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่เน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ การจัดการเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหาที่เริ่มจากชีวิตประจำวัน และเชื่อมโยงสู่ครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และสังคมโลก

๒) จัดกระบวนการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเน้นการทดลอง การปฏิบัติจริงทั้งในสถานศึกษา และแหล่งเรียนรู้ภายนอกสถานศึกษา ทั้งในรูปของการจัดทำโครงการ โครงการงานและอื่นๆ ทั้งการศึกษารายบุคคลและเป็นกลุ่ม

๓) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง ๓ ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สุวิทย์ มูลคำ ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในแหล่งเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องดำเนินการดังต่อไปนี้^{๓๑}

๑) จัดกิจกรรม เนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

๒) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหา

๓) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำให้เกิดเป็น รัก การอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

๕) ควรจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาให้ผู้เรียนใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจได้อย่างถูกต้อง

สมชาย ฐิติรัตนอัคร์ ได้กล่าวว่า สถานศึกษาควรมุ่งส่งเสริมการเรียนรู้ และปลูกฝังเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังนี้^{๓๒}

^{๓๐}ปริญญ พิบูลสรารุ, การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา, หน้า ๒๓ – ๒๔.

^{๓๑}สุวิทย์ มูลคำ, วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๕ – ๖.

^{๓๒}สมชาย ฐิติรัตนอัคร์, การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ศรีการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๓๕.

๑) มีความรู้ ความเข้าใจปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และตระหนักในความสำคัญของการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๒) มีความรู้ และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓) ปฏิบัติตน และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

๓.๑ ปฏิบัติตนให้มีความพอประมาณ รู้จักการประมาณตน รู้จักศักยภาพของตนเองที่มีอยู่ และรู้จักสภาพแวดล้อมของชุมชน / สังคมที่อาศัยอยู่

๓.๒ ปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง โดยใช้สติปัญญา มีความรอบรู้ และรอบคอบในการคิด พุดทำ โดยยึดทางสายกลางในการปฏิบัติ

๓.๓ มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์

กระทรวงศึกษาธิการ ได้กล่าวถึงกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง มีดังนี้^{๓๓}

๑) กิจกรรมสามารถมีความหลากหลายของเนื้อหา แล้วแต่ตามสภาวะภูมิสังคมของแต่ละสถานศึกษา แต่ที่สุดแล้วต้องปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนมีวิถีคิด อุบิสัยและพฤติกรรมที่สอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง

๒) เป็นกิจกรรมที่ดำเนินการหลักโดยนักเรียน นักศึกษา และมีครูเป็นผู้นำหรือเป็นผู้สนับสนุน

๓) เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เกิดความก้าวหน้าไปพร้อมกับความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ของสถานศึกษา และสามารถขยายผลออกสู่ชุมชนได้

มูลนิธิสถาบันวิจัย และพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้กล่าวถึงนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงไว้ว่า กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักกิจการพิเศษ สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาคการศึกษา โดยมีการกำหนดเกณฑ์ประเมินสถานศึกษา ๕ ด้าน ๒๖ องค์ประกอบ ๖๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ การดำเนินงาน ๔ ด้านตามแนวทางการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ได้แก่

๑) ด้านการบริหารจัดการ

๒) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

๓) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

๔) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

๕) ผลลัพธ์ ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ^{๓๔}

^{๓๓} กระทรวงศึกษาธิการ, ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา, (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๕๐), หน้า ๒๒.

^{๓๔} มูลนิธิสถาบันวิจัย และพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง, การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของภาคการศึกษา, หน้า ๓.

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจจะต้องเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลายและเป็นที่สนใจของผู้เรียน พร้อมทั้งต้องเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงและเกิดความสุขทางด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม

๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษาส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

การศึกษาในมือกระทรวงศึกษาธิการนั้น กำลังเดินมาถึงทางตันและอาจไม่ใช่เพียงคำตอบเดียวของการศึกษาของสังคมไทยอีกต่อไป เพราะสังคมมีความหลากหลายและการศึกษาก็จำต้องสอดคล้องและตอบสนองความหลากหลายนั้น เช่นนั้นแล้ว การกระจายอำนาจ คืนการศึกษาให้ชุมชน/สังคมเข้ามามีส่วนร่วม จึงเป็นแนวทางที่หลายภาคส่วนต่างเชื่อว่า นี่คือการตอบหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาไทย โดยเฉพาะการกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นจัดการศึกษาได้อย่างอิสระ

ทั้งนี้ โรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทั้งโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง โรงเรียนเหล่านี้ถึงแม้ว่าจะมีสังกัดชัดเจน ที่สะท้อนไปถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของต้นสังกัดในการหนุนเสริมสนับสนุน แต่ที่ผ่านมาการสนับสนุนก็ยังไม่เกิดรูปธรรมหรือความแน่นอนทั้งในด้านการมีส่วนร่วมที่ดี และงบประมาณที่ดี ขณะเดียวกัน คนในสังคมจำนวนไม่น้อยก็ได้ตั้งคำถามถึงคุณภาพของโรงเรียนเหล่านี้อย่างต่อเนื่อง ...ปัญหาอุปสรรคติดขัดตรงที่ใด นโยบายทางการศึกษา? บุคลากร หรือท้องถิ่น พร้อมๆ กับการเกิดคำถามสำคัญที่ว่าทำไมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถึงควรจัดการศึกษา

นั่นก็เพราะว่า การศึกษาที่ผ่านมา นั้น แยกคนออกจากชุมชน พากคนออกจากท้องถิ่น ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องราวของท้องถิ่นตนเองน้อยมากหรือแทบจะไม่มีเลย ทั้งหลักสูตร การชีวิต ประเมินผลต่างๆ ล้วนกำหนดมาจากส่วนกลาง ที่ละเลยเรื่องความแตกต่างหลากหลายของพื้นที่ที่ต่างกัน

ขณะที่ ท้องถิ่นนั้นมีต้นทุนทางสังคมที่ดี ทั้งในแง่ความใกล้ชิด การมีวิถีวัฒนธรรมที่เป็นกลุ่มก้อน เป็นองค์รวมเดียวกัน อีกทั้งยังมีต้นทุนทางสังคม ทั้งทุนทรัพยากรบุคคล (ครูภูมิปัญญา ผู้รู้ปราชญ์ชาวบ้าน) ทุนทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สามารถใช้พื้นที่ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีความหลากหลายตามท้องถิ่นต่างๆ

ขณะเดียวกัน ความเป็นท้องถิ่นนั้นก็สามารถทำให้โรงเรียนสร้างเอกภาพในการบริหาร การศึกษาที่มีอัตลักษณ์ มีความเป็นท้องถิ่น เป็นโรงเรียนไม่มีรั้วที่สร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นได้ โดยหัวใจสำคัญของโรงเรียนในท้องถิ่นนั้น คือ การจัดศึกษาเพื่อแก้ความเหลื่อมล้ำ ให้คนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ

บทเรียนจากประเทศที่พัฒนาหลายประเทศนั้น สะท้อนชัดว่า การกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นบริหารจัดการกันเอง โดยเฉพาะการศึกษา ที่มีการจัดระบบการบริหารจัดการที่ดี ย่อมจะสร้างความเข้มแข็ง มั่นคง ให้แก่ประเทศชาติได้ เพราะระบบการศึกษาท้องถิ่นจะช่วยดึงผู้เรียนส่วนใหญ่ออกจากถนนการศึกษาที่แน่นขนัด ไปสู่การเรียนรู้ที่เอาชีวิตเป็นตัวตั้ง ทำให้มีสัมมาชีพเต็มพื้นที่ เน้นการเรียนรู้จากการทำงาน ฝึกให้ทำเป็น ฝึกความอดทน ฝึกความ รับผิดชอบซึ่งจะช่วยให้ระบบ

การศึกษาที่เหลือก็สามารถมุ่งสู่การศึกษา เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการได้ง่ายขึ้น เพราะภาระการสอนจะน้อยลง จะมีทรัพยากรเพื่อการวิจัยและสร้างนักวิจัยได้มากขึ้นนั่นเอง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ประกอบด้วย

๑. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๗๖ แห่ง
๒. เทศบาล (เทศบาลนคร เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล) ๒,๔๔๐ แห่ง
๓. องค์การบริหารส่วนตำบล ๕,๓๓๕ แห่ง
๔. องค์การปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ๒ แห่ง(กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา)

โดยการจัดการศึกษาของ อปท. อาศัยอำนาจหน้าที่ตาม

๑. พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๒ และฉบับที่ ๒ (แก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ.๒๕๔๕
๒. พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ อปท.พ.ศ.๒๕๔๒
๓. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช พ.ศ.๒๕๕๐

การจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า การกำหนดนโยบายจากส่วนกลาง ทั้งหลักสูตร วิธีจัดการเรียนการสอน การวัดผล ประเมินผล ความแข็งตัวและไม่หลากหลายของเครื่องมือ การไม่เข้าใจถึงความแตกต่างทางบริบทสังคมวัฒนธรรมที่หลากหลายนั้นๆ กำลังกร่อนทำลายตัวตน และความภาคภูมิใจในความเป็นท้องถิ่นของผู้เรียนให้ค่อยๆ สูญหายไป กลายเป็นว่า การศึกษาทำให้ผู้เรียนขาดความเชื่อมั่นในความเป็นท้องถิ่นเพราะเนื้อหาสาระล้วนห่างไกลจากความเป็นวิถีของชุมชน ทั้งๆ ที่แท้จริงแล้ว หน้าที่ของการศึกษาต้องสร้างและพัฒนาผู้เรียน ให้เติบโตบนความเชื่อมั่น ตระหนักและเห็นถึงคุณค่าของตนเอง ของชุมชน ของท้องถิ่นและประเทศชาติ

นอกจากนี้ การบริหารจัดการที่ขาดตัวเชื่อมในเชิงนโยบายก็ทำให้คนในท้องถิ่นจัดการศึกษาขาดเอกภาพในการจัดการ การบริหารงานบุคคลที่ถูกกำหนดกำกับจากส่วนกลาง ก็ส่งผลทำให้บุคลากรทางการศึกษาขาดความตระหนักในหน้าที่ ขาดความรับผิดชอบ อีกทั้งโอกาสที่ครูจะได้ทำงานการสอนก็มีน้อยมาก เพราะมีโครงการใหม่เข้ามาอย่างต่อเนื่อง จนหมดเปลืองเวลาไปกับการเอกสารจัดการต่างๆ รวมทั้งการที่ผู้บริหารขาดเสรีภาพในการจัดการศึกษาด้วยการมีกฎระเบียบต่างๆ วิธีการประเมินต่างๆ ควบคุม

เหตุปัจจัยเช่นนี้ ทำให้การจัดการศึกษาของท้องถิ่นไม่เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ได้อย่างจริงจัง ที่ส่งผลต่อมาตรฐานและคุณภาพทางการศึกษาของผู้เรียน และแน่นอนว่าย่อมส่งผลต่อมาตรฐานและคุณภาพในภาพรวมของการศึกษาไทย

แนวทางในการจัดการศึกษาท้องถิ่นที่มีคุณภาพ ดังนี้

๑. ให้มีกฎหมายการศึกษาท้องถิ่น หรือแก้ไขเพิ่มเติมให้ปรากฏการศึกษาท้องถิ่นใน พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติอย่างชัดเจน และประเด็นสำคัญต้องกำหนดให้สถานศึกษาท้องถิ่นเป็นนิติบุคคลด้วย

๒. รัฐบาลต้องกำหนดให้การปฏิรูปการศึกษาท้องถิ่นเป็นวาระแห่งชาติ

๓. ให้มีการแก้ไข พ.ร.บ.ข้าราชการท้องถิ่น ให้ข้าราชการและพนักงานท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของท้องถิ่น เป็นบุคลากรทางการศึกษาตาม พ.ร.บ.ครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้ฝ่ายสนับสนุนการศึกษามากขึ้น

๔. กำหนดการสนับสนุนการศึกษาท้องถิ่น โดยให้ท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณเพิ่มเติมให้ด้านการศึกษาเป็นร้อยละ ๒๐ ของเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ หรือกำหนดเป็นกฎหมาย หรือ ระเบียบ ให้ชัดเจนในการมีหน้าที่สนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้การพัฒนามีความต่อเนื่อง และไม่ต้องกังวลกับผู้บริหารการเมืองท้องถิ่นที่เข้ามาดำรงตำแหน่งในแต่ละสมัย

การบริหารโรงเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) ดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนในหลากหลายรูปแบบโดยใช้รูปแบบการบริหารโรงเรียนเป็นฐานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (SBMLD) โดยกรมส่งเสริมฯ ได้พัฒนานวัตกรรมต่อเนื่องอย่างจริงจังเป็นเวลา ๓ ปี เน้นการดำเนินการ ๔ ประเด็น คือ

๑. ความเข้มแข็งของกรรมการสถานศึกษา
๒. ความเข้มแข็งของการศึกษาในระบบ
๓. ความเข้มแข็งของนอกระบบ และ
๔. ความเข้มแข็งของตามอัธยาศัย

นอกจากนี้ได้เน้นการจัดการศึกษาตามศักยภาพผู้เรียน เช่น ด้านกีฬา ศิลปะ วิทยาศาสตร์ อีกทั้งด้านอาชีพ

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศเรื่อยมาที่ส่งผลผลักดันให้หมู่บ้านร้างเร็วขึ้น ชุมชนแตกสลายมากขึ้น กลายเป็นคนเมือง เป็นคนของรัฐและเป็นข้าราชการ ดังนั้น หนทางแก้ปัญหาดังกล่าวคือการกระทำที่ต้องกลับหัวกลับหางกับการพัฒนาในปัจจุบัน โดยจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ และกระจายอำนาจที่เป็นจริงแก่ประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิต และการพัฒนาของชุมชน

คำว่า “การกระจายอำนาจ” (Decentralization) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของอำนาจ และการควบคุมจากศูนย์กลางไปยังส่วนปลาย เป็นการปรับเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบจากส่วนกลางไปยังกลุ่มวิชาชีพใน ชุมชน

ในทางการศึกษา “การกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา” หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ ส่วน ต่าง ๆ ขององค์กรโดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหารและ กระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขั้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจ เกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาทั้ง ๔ โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ งาน บุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการ การศึกษา

การกระจายอำนาจทางการบริหารการศึกษาสู่ท้องถิ่น มีเป้าหมายหลักในการมุ่งลด บทบาทของรัฐในส่วนกลางให้เหลือแต่ภารกิจหลักที่ต้องทำเท่าที่จำเป็น และเพิ่มบทบาทให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเข้าดำเนินการแทน โดยให้เป็นไปตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๔๒ ได้กำหนดว่าการบริหารและการจัดการศึกษาของรัฐแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ คือระดับกระทรวง

ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับสถานศึกษา^{๓๕} ดังนั้นความสัมพันธ์ของส่วนกลาง(กระทรวง) กับส่วนภูมิภาค(เขตพื้นที่การศึกษา, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, สถานศึกษา)จะแบ่งบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานทางการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ดังนี้

กระทรวง(ส่วนกลาง)มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภทกำหนดนโยบายแผน ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาสนับสนุนตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา

เขตพื้นที่การศึกษา รับแนวทางในการกระจายอำนาจด้านการบริหารการจัดการศึกษาทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารงานทั่วไป

องค์กรบริหารการปกครองท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาทุกระดับตามความพร้อมเพื่อให้สถานศึกษาได้จัดการศึกษาตรงความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน

หน้าที่จัดการศึกษา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

มาตรา ๔๙ บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา ๘๐ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

๑) คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสภาวะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

๒) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สภาวะที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

๓) พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม จัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย

^{๓๕}สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”, วารสารเส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย, ๒๕๕๒, ๑ (๓): ๕๖.

คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

๕) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวិจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

๖) ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดี ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

๒. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๑๖ ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

(๙) การจัดการศึกษา

มาตรา ๑๗ ภายใต้บังคับมาตรา ๑๖ ให้องค์กรบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(๖) การจัดการศึกษา

๓. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๔๑ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา ๔๒ ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุน การจัดการศึกษาของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการจัดการศึกษาตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒

การจัดการศึกษามี ๓ รูปแบบ

๑. การศึกษาในระบบ (Formal Education) เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษาในระบบมี ๒ ระดับ

๑.การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา มี ๓ ระดับ ได้แก่

๑.๑ การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (๓-๖ ปี)

๑.๒ การศึกษาระดับประถมศึกษา

๑.๓ การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มี ๒ ระดับ

๑) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (๓ ปี)

๒) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (๓ ปี) มี ๒ ประเภท

- ประเภทสามัญศึกษา

- ประเภทอาชีวศึกษา

๒. การศึกษาระดับอุดมศึกษาการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น ๒ ระดับ

๒.๑ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา

๒.๒ การศึกษาระดับปริญญา

๒. การศึกษานอกระบบ (Non-formal Education) เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม การจัดการศึกษานอกระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎร การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

๓. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal Education) เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่น ๆ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านห้องสมุดชุมชน จัดการสอนให้กับเด็กเร่ร่อนตามชุมชนเมืองใหญ่การอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ต่างๆ เป็นต้น

การจัดการศึกษาท้องถิ่นมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการพึ่งพิงตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของตนเอง และการมีเอกลักษณ์และความยั่งยืนของท้องถิ่น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาท้องถิ่น คือ

๑. ถ่ายทอดความรู้ ทักษะ ภูมิปัญญา ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น

๒. ถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมของท้องถิ่น และทำให้สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จนเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ และทำให้คุณลักษณะเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้สืบสานต่อเนื่อง ยั่งยืน

๓. เป็นการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสมาชิกในท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของตนเองและท้องถิ่น โดยใช้ภูมิปัญญาของตนเองได้^{๓๖}

^{๓๖} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, *มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น*, (กรุงเทพมหานคร: กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓), หน้า ๕๐.

สำหรับการจัดการสถานศึกษาส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดสมุทรปราการ มีทั้งสิ้น ๒๕ โรงเรียน ซึ่งเป็นโรงเรียนระดับทั้งประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา แต่ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้พื้นที่ภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔ โรงเรียน ได้แก่ ๑) โรงเรียนเทศบาล ๑ เยี่ยมเกษสุพรรณ ๒) โรงเรียนเทศบาลปากน้ำ ศิริวิทยานุสรณ์ ๓) โรงเรียนเทศบาลป้อมแผลงไฟฟ้า และ ๔) โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

๒.๕ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๒.๕.๑ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องภายในประเทศ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการบริหารกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ภายในประเทศพบว่า มีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

จันทรา ปักการะโล ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้าน คือ ด้านความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ด้านหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและด้านการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง ๒. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ๓. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ คือ กระบวนการเรียนการสอนของครู ควรมีเทคนิควิธีการในการถ่ายทอดความรู้ ให้เข้าใจง่าย สนุกสนาน ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย และควรมีสื่อการสอนที่หลากหลายและเหมาะสม ควรมีตัวอย่างที่ดีในการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง และครูควรเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนในเรื่องการดำรงชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง^{๓๗}

จิณห์นิภา ชูใจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับสูง ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมโดยรวมของนักเรียน ซึ่งมี

^{๓๗}จันทรา ปักการะโล, “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

ความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมรายด้านของนักเรียน ซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ ทุกด้าน ทั้งนี้สัดส่วนความแปรปรวนของตัวแปรการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่อธิบายได้เมื่อทราบค่าของพฤติกรรมเชิงจริยธรรม ทั้ง ๕ ด้าน มีค่าเท่ากับ ๑๑.๒๒ %^{๓๔}

ธวัชชัย อินทรสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝันสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ เรียนด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .๐๑ ระดับคุณธรรมของนักศึกษาจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝันอยู่ ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียง ภารกิจพิชิตฝันอยู่ในระดับมากที่สุด แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็น ทีม มีความสามัคคี สร้างองค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้ โดยการระดมสมองและร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมมือช่วยเหลือกัน ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ทุกกิจกรรมนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนของการเรียนรู้ที่ความเหมาะสม และมีลำดับอย่างชัดเจน สนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษา และให้นักศึกษาได้เรียนรู้จาก ประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน^{๓๕}

พระสมศักดิ์ สุกิจโต (ภมทรัพย์) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอไทรน้อย ทั้ง ๕ ด้าน นักเรียนมีความคิดเห็นว่า ด้านความมีเหตุผลเป็นสิ่งที่ได้รับการส่งเสริม จากโรงเรียนมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ด้านการวัดและ ประเมินผล และด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนมุ่งสอนให้นักเรียนมี เหตุผลในการดำรงชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม พบว่า นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง จากครูเป็นส่วนใหญ่ รองลงมาคือ

^{๓๔} จินห์นิภา ชูใจ, “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิง จริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริม การศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์), (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยเซนต์หลุยส์, ๒๕๕๓).

^{๓๕} ธวัชชัย อินทรสุวรรณ, “ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกิจกรรมชุมชน พอเพียงภารกิจพิชิตฝันสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๕).

นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง และนักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในและนอกสถานที่ด้านความพอประมาณ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ สามารถนำหลักการของความพอประมาณไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดีด้านความมีเหตุผล นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล โดยที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องด้านความความมีภูมิคุ้มกัน นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมในการดำเนินชีวิตประจำวัน และนักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้เป็นอย่างดี ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความเห็น ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผล และประเมินผลการเรียนรู้ และสามารถนำผลที่ได้มาใช้อธิบายเพื่อพัฒนาตัวผู้เรียนให้เหมาะสมกับการเรียนและการใช้ชีวิตแนวทางส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง คือ ครูผู้สอนควรมีการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมเป็นรายปี หรือเป็นรายภาคการศึกษารวมถึงต้องมีการวางแผนจัดกิจกรรมมีการกำหนดจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน มีความเหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน และควรจะบรรจุแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนการเรียนการสอนของหลักสูตรสถานศึกษา กิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นนั้นต้องสอนให้ผู้เรียนได้รู้จักใช้จ่าย หรือการใช้ชีวิตที่ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และตนเอง นอกจากนี้ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้เข้าร่วม และได้ใช้ความรู้ความสามารถในการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทางโรงเรียน^{๔๐}

พินิจ ชาญชัย ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง โดยโรงเรียนมีการปฏิบัติระดับมากในด้านการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลลัพธ์และความสำเร็จ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และพบว่า ครูที่มีขนาดของโรงเรียนต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ส่วนครูที่มีอายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน^{๔๑}

มงคล อินทรโชติ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และ เงื่อนไข

^{๔๐}พระสมศักดิ์ สุกิจโต (ธมทรัพย์), “การจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนไทรน้อย อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖).

^{๔๑}พินิจ ชาญชัย, “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๕๖๐).

คุณธรรม เงื่อนไขความรู้ บริหารงาน ๔ ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การบริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน การเปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ จำแนกตามตำแหน่ง พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕ และจำแนกตามประสบการณ์ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน สำหรับปัญหาอุปสรรค คือ ผู้บริหารเห็นว่าการทำงานบางงานเป็นเรื่องของครูบางกลุ่มไม่ใช่เรื่องของครูทั้งโรงเรียน ข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการให้ชุมชนมีส่วนร่วมพัฒนาการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง^{๔๒}

วรรณภา สิทธิฤทธิ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๑” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งโดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย คือ ด้านการวางแผน ด้านการจัดองค์กร ด้านการนำองค์กรและด้านการควบคุม สภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนในภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทั้งโรงเรียนขนาดเล็กโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ สภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สำคัญ คือ นักเรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนน้อย บุคลากรไม่เห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนการจัดเวทีให้นักเรียนได้แสดงหนือนำเสนอผลงานมีน้อยและขาดการนิเทศติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่องและไม่เป็นระบบ ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา คือ โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครองชุมชน นักเรียน บุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนเพื่อให้ชุมชนได้รับทราบผลการดำเนินงานของโรงเรียน และมีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง^{๔๓}

วรรณพงษ์ เมืองเส้น ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมะรุม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้วางแผนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ กำหนดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของโรงเรียน นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน จัดกิจกรรมปลูกพืชสมุนไพรปลูกพืชผัก ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ดำเนินการสอนวิชาเกษตรโดยการฝึกปฏิบัติจริงส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้

^{๔๒}มงคล อินทรโชติ, “การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๓”, **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒).

^{๔๓}วรรณภา สิทธิฤทธิ, “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๑”, **วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๐).

การเกษตรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ผักให้นักเรียนออมทรัพย์ใช้กิจกรรมการเกษตรฝึกความมีวินัย ขยัน อดทน ประหยัด รับผิดชอบ สามัคคี เสียสละและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน^{๔๔}

วรางคนาง ชูแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า ๑) นักเรียนมีค่านิยมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูงและมีพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยเพศหญิงมีระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าเพศชาย นักเรียนในโรงเรียนที่เป็นทั้งโรงเรียนต้นแบบและนำร่องมีระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนต้นแบบและนักเรียนในโรงเรียนนำร่อง แต่ไม่พบความแตกต่างของระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนและภูมิภาคต่างกัน ๒) โมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา โดยปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อค่านิยมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางโรงเรียน และปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงสูงสุดต่อพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านลักษณะส่วนบุคคล สำหรับปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมสูงสุดต่อค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางครอบครัว ๓) โมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษาโดยภาพรวมมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์^{๔๕}

สุรินทร์ ภูสิงห์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีจะจัดได้ดีเมื่อมีองค์ประกอบ ๒ ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดการ การดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ การนำรูปแบบไปใช้ และเงื่อนไขความสำเร็จและส่วนที่ ๒ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารและจัดการ การปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา การจัด รูปแบบที่จะนำไปสู่ประสิทธิภาพในการจัดการศึกษามีลักษณะดังนี้ หลักการจัดตั้งยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มียุทธศาสตร์ที่อยู่บนพื้นฐานการรู้จักตนเอง การช่วยเหลือตนเอง การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการสร้างเครือข่าย หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และ

^{๔๔}วรรณพงษ์ เมืองเส้น, “การดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑).

^{๔๕}วรางคนาง ชูแก้ว, “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับภูมิสังคม และโรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) จุดมุ่งหมาย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมาตรฐานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน การจัดองค์การ ยึดหลักการมีส่วนร่วม และ เน้นการทำงานเป็นทีม การดำเนินการ มีดังนี้ การบริหารและจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร แผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำนวนแหล่งเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และรายงานการประเมินตนเอง การนำรูปแบบไปใช้โรงเรียนมียุทธศาสตร์ ขั้นตอนวิธีการอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตามขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นตอนดำเนินการ ขั้นตอนติดตาม แนะนำและขึ้นประเมินผล รายงานผลและขยายผล เงื่อนไขความสำเร็จได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนต้องมีความรู้ ตระหนักและเห็นความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดที่นักเรียน และให้ความสำคัญกับชุมชนโดยสรุป การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะมีองค์ประกอบและการดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีคุณลักษณะความมีชีวิตพอเพียงอย่างยั่งยืน มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไข การมีความรู้ คู่คุณธรรม^{๔๖}

สุวพีร์ กุลสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานมีประสิทธิภาพ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ ๐.๗๔ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ ๗๔.๕๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงาน เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยสรุป แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพร ตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเหมาะสม นักเรียน มีความรู้ ความเข้าใจมี

^{๔๖}สุรินทร์ ภูสิงห์, “การพัฒนาแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี”, *ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต*, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

ทักษะในการปฏิบัติและมีความคิดสร้างสรรค์ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง สามารถนำไปพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไปได้^{๔๗}

๒.๕.๒ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

จากการทบทวนงานวิจัยในต่างประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียง พบว่ามีผู้ทำการศึกษาวิจัยไว้ดังนี้

Markusen A. ได้ศึกษาเป้าหมายด้านอาชีพในการพัฒนาภูมิภาคและเศรษฐกิจชุมชน ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนซึ่งเกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านแรงงานของชุมชน นำมาซึ่งการเปิดโอกาสทางการค้า และการได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ โดยกิจกรรมด้านแรงงานดังกล่าวเกี่ยวข้องกับทุนมนุษย์ซึ่งจะมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้น และมีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่การพัฒนาเศรษฐกิจส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับทุนมนุษย์ในระดับน้อย โดยประชาชนในชุมชนหรือผู้ประกอบการภายในชุมชนมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของท้องถิ่น โดยกลุ่มคนดังกล่าวสามารถเรียนรู้กับการที่จะเป็นสมาชิกในกลุ่มอาชีพ ซึ่งการที่จะทำให้เกิดความสำเร็จได้นั้นควรมีการวางแผนและมีนโยบายอย่างสมเหตุสมผล และมีการกำหนดเป้าหมายของการประกอบอาชีพได้แก่ การทำให้แรงงานมีทักษะสูงขึ้น ให้ความสำคัญกับการเติบโตของธุรกิจ การรวมกลุ่ม การมีส่วนร่วม มีการสนับสนุนการประกอบการ และการพิจารณาศักยภาพของพื้นที่ ปัจจัยผลักดันในการพัฒนามี ๓ ประการ โดยประการแรกคือ ต้องมีการวางแผน เนื่องจากผู้ประกอบการยังมีความสับสนในเรื่องการก้าวสู่มาตรฐาน และการตัดสินใจที่มีผลกระทบต่อท้องถิ่น ประการที่สองคือ ยังไม่มีความเข้าใจในลักษณะของศักยภาพความอุดมสมบูรณ์ของท้องถิ่นและภูมิภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่งความไม่เข้าใจในห่วงโซ่อุปทานของสินค้า และประการสุดท้ายคือ ความสำคัญของความรู้ในการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการเลือกอาชีพให้เหมาะสม^{๔๘}

Blatchford E. ได้ทำการวิจัยการทำงานร่วมกันเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนของชุมชนชนบทแอตแลนติก ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์หลักในการทำงานร่วมกันคือการตั้งเป้าหมายของชุมชนร่วมกันเพื่อดำเนินการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนในชนบทแอตแลนติก โดยมีแนวทางร่วมกันคือ (๑) กำหนดความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเพื่อให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างบุคคลกับสังคมชุมชน ซึ่งมุ่งเน้นไปที่ชุมชนท้องถิ่น โดยให้คนในชุมชนตระหนักว่าอะไรคือสิ่งที่ดีที่สุดในที่ที่สามารถปฏิบัติได้จริง (๒) รัฐบาลควรมีบทบาทในการทำหน้าที่กระตุ้นเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน (๓) การพัฒนาเศรษฐกิจ หมายถึงงานของคนในท้องถิ่น ซึ่งโอกาสในการสร้างงานจะไม่เกิดขึ้น ถ้าทักษะของงานนั้นไม่ตรงกับทักษะของคนในท้องถิ่น และ (๔) แนวทางที่ดีที่สุดคือ การสร้างงาน แต่อย่างไรก็ตาม

^{๔๗} สุพรีร์ กุลสุวรรณ, “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒”, วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔).

^{๔๘} Markusen A. Markusen A, “Targeting Occupations in Regional and Community Economic Development”, *Journal of the American Planning Association*, 70(3): 2004, p. 253-268.

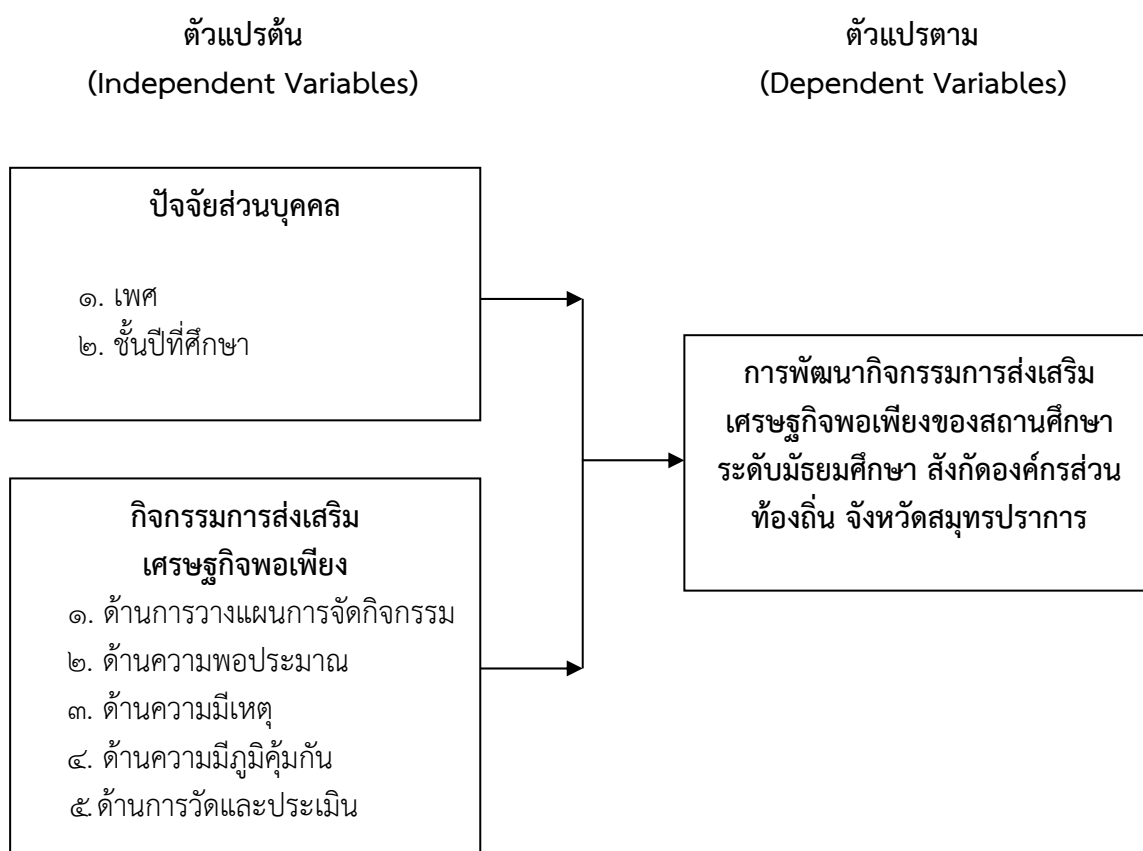
วิธีการปฏิบัติควรดำรงไว้ซึ่งวัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนเช่น การดำรงชีพด้วยการล่าสัตว์ และตกปลาของคนในชุมชน แต่การสร้างงานเพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ การจะทำให้ชุมชนมีความยั่งยืนควรสนับสนุนในปัจจัยด้านอื่นๆ ได้แก่ น้ำสะอาดเพื่อการบริโภค การสุขภาพ การให้การศึกษา การสร้างคุณภาพให้แก่เด็กในชุมชน การมีโปรแกรมการฝึกอบรม และมีการบริการเพื่อสุขภาพให้แก่คนในชุมชน^{๔๔}

จากงานวิจัยสรุปได้ว่า การพัฒนากิจกรรมตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน จึงเป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น ดังนั้นโรงเรียนจึงควรนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการบริหารจัดการของโรงเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน บุคลากร ในโรงเรียนและชุมชนแวดล้อม ให้มีชีวิตที่สมดุล มั่นคงยั่งยืน พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงตลอดไป

๒.๖ กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ดังนั้นผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

^{๔๔}Blatchford E., “Working Together for Community Economic Development in Rural Alaska”, *Economic Development Review*. 12(1): 2004, pp. 41-45.

ภาพที่ ๒.๒ กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- ๓.๑ รูปแบบการวิจัย
- ๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ รูปแบบการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ

๓.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๓,๒๔๔ คน (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๐)

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) มาจากประชากร ได้จำนวน ๓๔๖ คน โดยการเปิดตารางสำเร็จรูปของ R.V.Krejcie กับ D.W.Morgan^๑ เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลมีความถูกต้องมากที่สุด ตามตารางแสดงขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรระดับต่าง ๆ จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

^๑R.V.Krejcie & D.W.Morgan อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: บิซิเนสเซอร์แอนดรัส, ๒๕๕๑), หน้า ๔๔.

ตารางที่ ๒.๑ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	โรงเรียน	จำนวน ประชากร	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
๑	โรงเรียนเทศบาล ๑ เขียมเกษสุวรรณ	๑,๒๐๓	๑๒๖
๒	โรงเรียนเทศบาลปากน้ำ ศิริวิทยานุสรณ์	๑,๖๔๕	๑๗๓
๓	โรงเรียนเทศบาลป้อมแผลงไฟฟ้า	๒๗๓	๒๙
๔	โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม	๑๗๓	๑๘
รวม		๓,๒๙๔	๓๔๖

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จากผู้บริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๕ คน

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือ ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย โดยศึกษาเอกสารวิชาการและจากงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
๒. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
๓. สร้างเครื่องมือ จากกรอบเนื้อหาในคำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย
๔. เสนอร่างเครื่องมือการวิจัยต่ออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาแนะนำ

๕. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหา (Content validity) แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามตามวัตถุประสงค์ (Index of Items Objective Congruence : IOC)^๒ ซึ่งจะต้องได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ทุกข้อ

^๒Cronbach, Lee J, *Essentials of psychological testing*, 4th ed., (New York: Harper & Row, 2001), p. 123.

๖. นำเครื่องมือที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ ชุด เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficients) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๓

๗. ปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ สำหรับนำไปใช้เก็บข้อมูลจริงต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประเด็นสำคัญของเนื้อหาการวิจัยและวิเคราะห์สาระสำคัญจากนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการแล้วได้ร่างแบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบคุณภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

๑) การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษาของข้อคำถาม

๒) โครงสร้างของประเด็นเนื้อหาคำถามที่ครอบคลุมสาระสำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๓) กรอบประเด็นและข้อคำถามครอบคลุมเนื้อหาสำคัญที่ต้องการตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

๓.๓.๒ ลักษณะของเครื่องมือ

ลักษณะของเครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ส่วนที่เป็นแบบสอบถามผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมาจากศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ หรือตรวจสอบรายการ (Check List) โดยถามเกี่ยวกับ เพศ และชั้นปีที่ศึกษา

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยแบบสอบถามมีลักษณะเป็น มาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) มี ๕ ระดับ ตามหลักการของลิเคิร์ท (Likert) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

๕	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด
๔	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก
๓	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

^๓อ้างใน ประยูร อาษานาม, คู่มือวิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑), หน้า ๘๗.

๒	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย
๑	หมายถึง	มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด ^๔

ตอนที่ ๓ เป็นแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ คือ ๑. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ๒. ด้านความพอประมาณ ๓. ด้านความมีเหตุ ๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน และ ๕. ด้านการวัดและประเมิน โดยใช้คำถามปลายเปิด (Open ended Questionnaire)

ลักษณะของเครื่องมือสำหรับแบบสัมภาษณ์ (Interview Form)

แบบสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน ๔ ท่าน เป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open ended Form) เพื่อให้ผู้รับการสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ และข้อเสนอแนะต่างๆ ได้อย่างอิสระ

๓.๓.๓ การรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม (Questionnaires)

การรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถาม โดยกระจายกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนเมษายน ถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ รวม ๗ เดือน และนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ต่อไป

แบบสัมภาษณ์ (Interview)

การวิจัยครั้งนี้ ใช้การสัมภาษณ์แบบไม่เป็นทางการ (Informal interview) ดำเนินการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) ขั้นตอนเตรียมการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนลงสนามเพื่อรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้เริ่มต้นด้วยการนัดหมายวันเวลาที่จะสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างพร้อมกับขอเอกสารต่างๆ พร้อมกันนั้น ผู้วิจัยจะต้องศึกษาประเด็นคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เตรียมและศึกษาวิธีใช้เครื่องบันทึกเสียง เตรียมสมุดจดบันทึกและอุปกรณ์ต่างๆ ให้พร้อมก่อนดำเนินการสัมภาษณ์

๒) ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ได้แก่ ก่อนการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสนทนาสร้างความคุ้นเคยกับผู้ให้สัมภาษณ์ แจ้งวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์ อธิบายเหตุและขออนุญาตใช้เครื่องบันทึกเสียง

^๔อ้างใน สุวรรีย์ ศิริโกการภิรมย์, การวิจัยทางการศึกษา, (ลพบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔๐.

ในขณะที่สัมภาษณ์ ขออนุญาตใช้กล้องถ่ายรูปเพื่อใช้อ้างอิงในการสัมภาษณ์ รวมทั้งแจ้งให้ทราบว่า ข้อมูลต่างๆ ที่บันทึกเสียงไว้ผู้วิจัยจะเก็บไว้เป็นความลับ

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูล

แบบสอบถาม (Questionnaires)

๑. นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ โดยการตอบแบบสอบถามแล้ว นำมาคัดเลือกฉบับที่สมบูรณ์เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยการบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนลงในแบบลงรหัส (Coding Form)

๒. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์

๓. การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑) ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้ความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

๓.๒) ระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

๓.๓) แปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยยึดเกณฑ์ ดังนี้^๕

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๔.๕๐ – ๕.๐๐ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓.๕๐ – ๔.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๒.๕๐ – ๓.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๕๐ – ๒.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๑.๐๐ – ๑.๔๙ หมายความว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

๓.๔) การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยการทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance)

๓.๕) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อนำมาวิเคราะห์ถึงข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาโครงการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหาสาระประเด็นสำคัญ แล้วนำเสนอเป็นการเขียนแบบความเรียง

^๕ประกอบ กรรณสูตร, สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: ด่านสุทธาการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๘.

แบบสัมภาษณ์ (Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนาความ วิเคราะห์ลักษณะปัญหาจากเอกสาร จากการสัมภาษณ์ และจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย (๑) รวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง (๒) จัดลำดับข้อมูล (๓) จากการสัมภาษณ์ (๔) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็น (๕) สรุปผลการวิจัย

๓.๕ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๕.๑ สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)^๖

$$\text{สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา } \alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

$$\begin{aligned} \alpha &= \text{ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น} \\ K &= \text{จำนวนข้อของเครื่องมือวัด} \\ \sum s_i^2 &= \text{ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อ} \\ s_t^2 &= \text{ความแปรปรวนของคะแนนรวม} \end{aligned}$$

หาค่าความสอดคล้องแบบ IOC^๗ โดยหาความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

$$\begin{aligned} IOC &= \text{ดัชนีความสอดคล้องเชิงเนื้อหา} \\ \sum R &= \text{ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด} \\ N &= \text{จำนวนผู้เชี่ยวชาญ} \end{aligned}$$

* ค่า IOC จะต้องมามีค่า ≥ 0.5 ขึ้นไปจึงจะใช้ได้

^๖บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๕๕), หน้า ๙๙.

^๗พิชญ์ พงศรี, วิจัยทางการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทียมผำการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๑๓๘ - ๑๓๙.

๓.๕.๒ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

๑) ค่าสถิติพื้นฐาน^๘ ได้แก่

๑.๑ ค่าร้อยละ (Percentage) โดยใช้สูตร

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

$$P = \text{ร้อยละ}$$

$$f = \text{ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ}$$

$$N = \text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}$$

๑.๒ ค่ามัชฌิมเลขคณิต หรือค่าคะแนนเฉลี่ย (Arithmetic Mean)^๙

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\bar{x} = \text{มัชฌิมเลขคณิต หรือค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูลทั้งหมด}$$

๑.๓ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน^{๑๐} (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{\sum f(x - \bar{x})^2}{N}}$$

$$S.D = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$f = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$x = \text{จุดกึ่งกลางชั้น}$$

$$\bar{x} = \text{มัชฌิมเลขคณิต}$$

$$N = \text{จำนวนข้อมูล}$$

$$\sum = \text{ผลรวมของข้อมูล } \sum f(x - \bar{x})^2$$

^๘ธีรยุทธ พึ่งเทียร, สถิติเบื้องต้นและการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สุทรไพศาล, ๒๕๕๕),
หน้า ๑๒.

^๙เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๑.

^{๑๐}พิษณุ ฟองศรี, วิจัยทางการศึกษา, หน้า ๑๖๓ - ๑๖๔.

๒) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าที (t - test)^{๑๑}

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}$$

$\bar{X}_1 - \bar{X}_2$ = ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 s_1^2, s_2^2 = ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
 n_1, n_2 = จำนวนกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

๓) สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ใช้ค่าเอฟ (F - test) (One - way ANOVA)^{๑๒} โดยใช้สูตร

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

F = ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
 MS_b = ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยระหว่างกลุ่ม (Between Mean Square)
 MS_w = ผลรวมกำลังสองเฉลี่ยภายในกลุ่ม (Within Mean Square)

^{๑๑}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๗.

^{๑๒}ชูศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการพิมพ์, ๒๕๕๑), หน้า ๒๓๖.

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา นำเสนอตามลำดับ
ดังนี้

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

๔.๒ ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัย
ส่วนบุคคล

๔.๔ ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

๔.๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่ศึกษา มีรายละเอียดดังในตารางที่ ๔.๑

ตารางที่ ๔.๑ จำนวน และค่าร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

(n=๓๔๖)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
- ชาย	๑๐๒	๒๙.๕๐
- หญิง	๒๔๔	๗๐.๕๐
๒. ชั้นปีที่ศึกษา		
- มัธยมศึกษาปีที่ ๑	๑๐๙	๓๑.๕๐
- มัธยมศึกษาปีที่ ๒	๑๒๒	๓๕.๔๐
- มัธยมศึกษาปีที่ ๓	๑๑๕	๓๓.๑๐

จากตารางที่ ๔.๑ นักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จากจำนวน ๓๔๖ คน ส่วนใหญ่ เป็นหญิง ๒๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๐ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๐

๔.๒ ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม และรายด้าน
ได้แก่ ๑. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม ๒. ด้านความพอประมาณ ๓. ด้านความมีเหตุ ๔. ด้าน
ความมีภูมิคุ้มกัน และ ๕ ด้านการวัดและประเมิน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๒ - ๔.๗

ตารางที่ ๔.๒ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริม
เศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัด
สมุทรปราการ โดยภาพรวม

(n = ๓๔๖)

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความ คิดเห็น
๑. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	๓.๘๘	๐.๘๑	มาก
๒. ด้านความพอประมาณ	๓.๘๖	๐.๖๘	มาก
๓. ด้านความมีเหตุ	๓.๙๕	๐.๗๖	มาก
๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๓.๗๑	๐.๗๔	มาก
๕. ด้านการวัดและประเมิน	๓.๖๑	๐.๗๙	มาก
ภาพรวม	๓.๘๐	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๒ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจ
พอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ส่วนรายด้าน อยู่ในระดับมาก ทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย คือ
นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๕
ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๖ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ค่ามาตรฐาน
เท่ากับ ๐.๘๑ ด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๘ ด้านความมี
ภูมิคุ้มกัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๑ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๔ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการ
วัดและประเมิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๙ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม

(n = ๓๔๖)

ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๑. นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง จากครูแจ้งให้ทราบ	๓.๘๗	๐.๘๘	มาก
๒. นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๗๒	๐.๗๔	มาก
๓. นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่	๓.๙๔	๐.๗๖	มาก
๔. นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง	๓.๗๓	๐.๙๓	มาก
๕. นักเรียนสรุปการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงส่งครู	๓.๙๕	๐.๘๓	มาก
ภาพรวม	๓.๘๘	๐.๘๑	มาก

จากตารางที่ ๔.๓ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก มี ส่วนร้อยละ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนสรุปการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงส่งครู มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๕ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๓นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๖ นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง จากครูแจ้งให้ทราบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๗ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๘ นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๓ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๙๓ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๒ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๔ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนานักกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ

(n = ๓๔๖)

ด้านความพอประมาณ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๖. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอประมาณ	๓.๘๕	๐.๗๑	มาก
๗. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตพอประมาณ	๓.๘๘	๐.๗๒	มาก
๘. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป	๓.๘๑	๐.๖๓	มาก
๙. นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ	๓.๙๘	๐.๖๕	มาก
๑๐. นักเรียนใช้หลักความพอประมาณเพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม/โรงเรียน/และสังคมโดยรวม	๓.๗๖	๐.๖๘	มาก
ภาพรวม	๓.๘๖	๐.๖๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๔ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนานักกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในความสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๘ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๕ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๘ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๒ นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอประมาณ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๕ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๑ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๑ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๓ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียนใช้หลักความพอประมาณเพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม/โรงเรียน/และสังคมโดยรวม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๗๖ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๘ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๕ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุผล

(n = ๓๔๖)

ด้านความมีเหตุผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๑๑. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล	๔.๑๐	๐.๗๖	มาก
๑๒. นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง	๓.๙๖	๐.๗๗	มาก
๑๓. นักเรียนมีความรู้ และรอบคอบในการ คิด พุด ทำ ในการดำเนินชีวิตประจำวัน	๓.๙๔	๐.๖๖	มาก
๑๔. นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต	๓.๘๗	๐.๗๔	มาก
๑๕. นักเรียนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนั้น ๆ อย่างรอบคอบ โดยมีเหตุผล	๔.๐๓	๐.๘๕	มาก
ภาพรวม	๓.๙๕	๐.๗๖	มาก

จากตารางที่ ๔.๕ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุผล อยู่ในระดับมาก มี ส่วนร้อยละ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๑๐ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๖ นักเรียนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนั้น ๆ อย่างรอบคอบ โดยมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๐๓ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๕ นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๖ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๗ นักเรียนมีความรู้ และรอบคอบในการ คิด พุด ทำในการดำเนินชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๔ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๖๖ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๗ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๖ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน

(n = ๓๔๖)

ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๑๖. นักเรียนมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น	๓.๖๑	๐.๘๐	มาก
๑๗. นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจาก การดำเนินชีวิตประจำวัน	๓.๕๔	๐.๗๓	มาก
๑๘. นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัด กิจกรรม	๓.๖๙	๐.๗๙	มาก
๑๙. นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในสภาพแวดล้อม ห้องเรียนหรือห้องเรียนในโรงเรียน	๓.๖๓	๐.๘๖	มาก
๒๐. นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่ จะสามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ใน โรงเรียนได้	๓.๕๘	๐.๘๓	มาก
ภาพรวม	๓.๖๑	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๖ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๙ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๙ นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในสภาพแวดล้อมห้องเรียนหรือห้องเรียนในโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๓ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๖ นักเรียนมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๘ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๓ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๔ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๓ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๗ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมินผล

(n = ๓๔๖)

ด้านการวัดและประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
๒๑. นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม	๓.๕๕	๐.๗๙	มาก
๒๒. นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง	๓.๖๖	๐.๘๐	มาก
๒๓. นักเรียนมีการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมนอกสถานที่	๓.๖๒	๐.๗๖	มาก
๒๔. นักเรียนมีการวิเคราะห์และการประเมินผล ในการจัดกิจกรรม	๓.๕๖	๐.๘๔	มาก
๒๕. นักเรียนมีการวัดและประเมินผลทุกครั้ง ในการจัดกิจกรรม	๓.๖๑	๐.๘๑	มาก
ภาพรวม	๓.๖๑	๐.๘๐	มาก

จากตารางที่ ๔.๗ ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายข้อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงจากมากไปหาน้อย คือ นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๖ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๐ นักเรียนมีการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมนอกสถานที่ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๒ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๖ นักเรียนมีการวัดและประเมินผลทุกครั้ง ในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๖๑ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๑ นักเรียนมีการวิเคราะห์และการประเมินผล ในการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๖ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๘๔ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๕๕ ค่ามาตรฐานเท่ากับ ๐.๗๙ ตามลำดับ

๔.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ และชั้นปีที่ศึกษา โดยการทดสอบค่าที (t – test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ ๔.๘ – ๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๘ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามเพศ

(n = ๓๔๖)

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	ชาย		หญิง		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑.ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	๓.๗๙	๐.๘๙	๓.๘๐	๐.๘๕	๐.๔๔*	๐.๐๐
๒. ด้านความพอประมาณ	๓.๘๔	๐.๙๖	๓.๘๗	๐.๙๓	๐.๓๔*	๐.๐๐
๓. ด้านความมีเหตุ	๓.๘๓	๐.๘๖	๓.๗๑	๐.๔๗	๐.๕๔*	๐.๐๐
๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๓.๘๐	๐.๙๓	๓.๗๒	๐.๔๐	๐.๓๗*	๐.๐๐
๕. ด้านการวัดและประเมิน	๓.๗๙	๐.๙๖	๓.๘๓	๐.๙๐	๐.๔๘*	๐.๐๐
รวม	๓.๘๐	๐.๙๓	๓.๘๓	๐.๙๖	๐.๔๓*	๐.๐๐

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากตารางที่ ๔.๘ นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

ตารางที่ ๔.๙ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนก
ตามชั้นปีที่ศึกษา

(n=๓๔๖)

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริม เศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัด สมุทรปราการ	ม.๑		ม.๒		ม.๓		F	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
๑.ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม	๓.๖๘	๐.๘๕	๓.๕๘	๐.๗๓	๓.๗๑	๐.๖๕	๐.๓๕*	๐.๐๒
๒. ด้านความพอประมาณ	๓.๗๑	๐.๘๒	๓.๕๔	๐.๗๐	๓.๗๐	๐.๖๖	๐.๓๘*	๐.๐๑
๓. ด้านความมีเหตุ	๓.๗๐	๐.๘๑	๓.๕๓	๐.๗๕	๓.๖๙	๐.๖๘	๐.๓๖*	๐.๐๐
๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน	๓.๗๓	๐.๗๙	๓.๕๑	๐.๗๒	๓.๗๒	๐.๖๔	๐.๓๒*	๐.๐๐
๕. ด้านการวัดและประเมิน	๓.๖๒	๐.๗๘	๓.๕๙	๐.๘๐	๓.๖๙	๐.๖๗	๐.๔๘*	๐.๐๒
รวม	๓.๖๘	๐.๘๒	๓.๕๕	๐.๗๔	๓.๗๑	๐.๖๖	๐.๓๘*	๐.๐๒

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๙ นักเรียนที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัด
สมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
ที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ ๐.๐๕ ในทุกด้าน ดังนั้นจึงทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยรวมและใน
แต่ละด้านด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference: LSD) รายละเอียด
ดังแสดงในตารางที่ ๔.๑๐-๔.๑๕

ตารางที่ ๔.๑๐ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา โดยรวม

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๖๘	๓.๕๕	๓.๗๑
ม.๑	๓.๖๘	-	๐.๔๖*	๐.๔๗*
ม.๒	๓.๕๕		-	๐.๕๕*
ม.๓	๓.๗๑			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๐ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม มากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ นักเรียนที่อยู่ใน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัด
สมุทรปราการ โดยรวม มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๑ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๖๘	๓.๕๘	๓.๗๑
ม.๑	๓.๖๘	-	๐.๔๙*	๐.๔๑*
ม.๒	๓.๕๘		-	๐.๕๐*
ม.๓	๓.๗๑			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๑ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม มากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒
และ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็น
ต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๒ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ด้านความ
พอประมาณ

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๗๑	๓.๕๔	๓.๗๐
ม.๑	๓.๗๑	-	๐.๔๒*	๐.๔๔*
ม.๒	๓.๕๔		-	๐.๕๓*
ม.๓	๓.๗๐			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๒ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ มากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ
นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็นต่อการ
พัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๓ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ด้านความมีเหตุ

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๗๐	๓.๕๓	๓.๖๙
ม.๑	๓.๗๐	-	๐.๓๕*	๐.๔๐*
ม.๒	๓.๕๓		-	๐.๔๔*
ม.๓	๓.๖๙			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๓ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ มากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ นักเรียนที่
อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๔ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ด้านความมี
ภูมิคุ้มกัน

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๗๓	๓.๕๑	๓.๗๒
ม.๑	๓.๗๓	-	๐.๔๕*	๐.๕๐*
ม.๒	๓.๕๑		-	๐.๕๔*
ม.๓	๓.๗๒			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๔ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกันมากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ
นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็นต่อการ
พัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

ตารางที่ ๔.๑๕ การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย และความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรม
การส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ เป็นรายคู่ จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา ด้านการวัดและ
ประเมิน

ชั้นปีที่ศึกษา		ม.๑	ม.๒	ม.๓
	$\bar{X}$	๓.๖๒	๓.๕๙	๓.๖๙
ม.๑	๓.๖๒	-	๐.๔๖*	๐.๕๑*
ม.๒	๓.๕๙		-	๐.๕๕*
ม.๓	๓.๖๙			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

จากตารางที่ ๔.๑๕ นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา
กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น
จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมิน มากกว่า นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ และ
นักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ส่วนนักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ มีความคิดเห็นต่อการ
พัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมิน มากกว่านักเรียนที่อยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

จากผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล นำไปสู่การตอบสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดได้ ดังตารางที่ ๔.๑๖

ตารางที่ ๔.๑๖ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ	
เพศ	✓	-
ชั้นปีที่ศึกษา	✓	-

สรุปได้ว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นักเรียนที่มีเพศ และชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔.๔ ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

จากการรวบรวมแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบถามได้ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ดังสรุปได้ดังนี้

๑) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม สรุปได้ว่า

๑.๑) โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่

๑.๒) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ สรุปได้ว่า

๒.๑) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป

๒.๒) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ

๓) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ สรุปได้ว่า

๓.๑) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง

๓.๒) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต

๔) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน สรุปได้ว่า

๔.๑) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน

๔.๒) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้

๕) ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมิน สรุปได้ว่า

๕.๑) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้อย่างพอเพียง

๕.๒) โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

๔.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์

สำหรับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ในครั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๕ ท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ พบว่า การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ มีสาระสำคัญดังนี้

๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเริ่มต้นจากการเสริมสร้างคนให้มีการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ พร้อมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม จนมีความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าของการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม และอยู่ร่วมกับระบบนิเวศวิทยาอย่างสมดุล^๑ เพื่อจะได้มีความเกรงกลัวและละอายต่อการประพฤติผิดมิชอบ ไม่ตระหนี่ เป็นผู้ให้ เกื้อกูล แบ่งปัน มีสติยังคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ก่อนที่จะตัดสินใจ หรือกระทำการใดๆ^๒ จนกระทั่งเกิดเป็นภูมิคุ้มกันที่ดีในการดำรงชีวิต โดยสามารถคิดและกระทำบนพื้นฐานของความมีเหตุมีผล พอเหมาะ พอประมาณกับสถานภาพ บทบาทและหน้าที่ของแต่ละบุคคล ในแต่ละสถานการณ์ แล้วเพียรฝึกปฏิบัติเช่นนี้ จนตนสามารถทำตนให้เป็นพึ่งของตนเองได้ และเป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ในที่สุด ทั้งนี้ โรงเรียนควรมีกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อสนับสนุนการดำเนินชีวิตที่ให้ผู้เรียนรู้จักการวางแผนชีวิตของตนเอง สามารถ แก้ปัญหา/พัฒนาตนเอง ได้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^๓ มีระบบติดตามผลและนำผลการติดตามมาใช้ พัฒนาการจัดกิจกรรมแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งนี้ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติตน อย่างเป็นเหตุเป็นผล พอประมาณกับศักยภาพของตน และสอดคล้องกับภูมิสังคม^๔ รวมถึงมีการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ให้กับ

^๑สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร สีม่วง, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๒สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๓สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพิชน์, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๔สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ฝาสุข, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

ตนเอง และสถานศึกษา ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีในการใช้ความรู้ควบคู่กับคุณธรรมในการดำเนินชีวิต^๕

๒) ด้านความพอประมาณ โรงเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามมาตรฐานการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงของแต่ละระดับชั้นปี การศึกษา ปฏิบัติตนให้ดำเนินชีวิตได้อย่างสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ในด้านวัตถุ/เศรษฐกิจ เป็นแบบอย่างในการมีวินัยในการใช้จ่าย มีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ ดำเนินชีวิตประจำวัน โดยไม่เบียดเบียน หรือสร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองและผู้อื่น มีการแบ่งปันช่วยเหลือเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้กับผู้อื่น ทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อผู้อื่นและสังคม ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ / ฟื้นฟู สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในสถานศึกษา และชุมชน^๖ เห็นคุณค่าและภูมิใจในวัฒนธรรมไทย ค่านิยม เอกลักษณ์ ความเป็นไทย ทั้งด้านภาษา การแต่งกาย ประเพณี ศาสนา และประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของท้องถิ่นชาติพันธุ์^๗ ตลอดจน มีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ สถานศึกษา ชุมชน สังคม ดำเนินการสืบทอด สานต่อ รักษาวัฒนธรรมไทยฯ และมรดกของชุมชน สังคมประเทศชาติสืบไป^๘ ส่งผลให้นักเรียนเกิดคุณลักษณะอุปนิสัยแห่งความพอเพียงในการดำรงชีวิต ทั้งนี้โรงเรียนควรสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับความหมายที่ถูกต้องของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^๙ และการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดำเนินชีวิตด้านเศรษฐกิจ อย่างสอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแบบอย่างในการวางแผนการใช้จ่าย ใช้จ่ายทรัพย์อย่างพอประมาณ ไม่เกินตัว และมีการออมทรัพย์ตามศักยภาพ รู้จักใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้อย่างสมดุล ประหยัดและคุ้มค่า^{๑๐}

๓) ด้านความมีเหตุ โรงเรียนควรมีแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ^{๑๑} โดยคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้^{๑๒} ทั้งนี้ควรจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกลุ่มสาระการเรียนรู้^{๑๓} อีกทั้ง ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^{๑๔} ตลอดถึง ผู้เรียนมีส่วนร่วมใน

^๕สัมภาษณ์ นางสาวพรรณทิพา อินทพงศ์, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๖สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร สีม่วง, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๗สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^๘สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพิชน์, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^๙สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ผาสุข, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๑๐}สัมภาษณ์ นางสาวพรรณทิพา อินทพงศ์, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๑}สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร สีม่วง, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๒}สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๑๓}สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพิชน์, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๔}สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ผาสุข, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

การจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม ประเพณี หรือการเรียนรู้ศิลปะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น^{๑๕} และครู ในโรงเรียนมีการเรียนการสอนที่ประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้ความสำคัญความเป็น ท้องถิ่นและความเป็นไทย รวมทั้งการพัฒนาชุมชน มาเป็นฐานในการจัดการเรียนการสอน^{๑๖} นอกจากนี้ โรงเรียนควรการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียง และการดำเนินการ อย่างพอเพียงนั้นต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักคุณธรรม และ วัฒนธรรมที่ดงามโดยคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำ นั้น ๆ อย่างรอบคอบ ถ้วนถี่ “รู้จุดอ่อน จุดแข็ง โอกาส อุปสรรค” และคาดการณ์ผลที่จะเกิดขึ้นอย่าง รอบคอบ “รู้เขา รู้เรา รู้จักเลือกนำสิ่งที่ดีและเหมาะสมมาประยุกต์ใช้” ทั้งนี้ ความมีเหตุผลในปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียง มีความหมายที่สะท้อนถึงความเข้าใจผลที่อาจเกิดขึ้นจากการกระทำ ณ สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง โดยความมีเหตุผลจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยการสั่งสมความรู้และ ประสบการณ์อย่างต่อเนื่อง มีการศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบและรู้วิธีประมวลปัจจัยที่ซับซ้อนมา ประยุกต์ใช้ในการตัดสินใจ เพื่อให้ความคิดและการกระทำอยู่ในกรอบที่ถูกต้องตามหลักเหตุผล ดังนั้น ความมีเหตุผลในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเน้นการตัดสินใจและการปฏิบัติบนพื้นฐานของ ความรู้และประสบการณ์

๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน การบริหารจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง ของโรงเรียน ควรมีการใช้รูปแบบการบริหาร โดยกำหนดกระบวนการจัดการศึกษา มุ่งเน้นใช้แนวคิดเชิงบูรณาการด้วยหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นแกนหลัก^{๑๗} และใช้รูปแบบ ระบบการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ มีครูและผู้บริหารเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง และได้ออกแบบการจัดการเรียนรู้ โดยนำหลักคิดหลัก ปฏิบัติไปสู่ผู้เรียน^{๑๘} ทั้งนี้ โรงเรียนควรมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากทั้งในประเทศและต่างประเทศที่จะเกิดขึ้น เพื่อให้สามารถบริหารความเสี่ยง ปรับตัว และรับมือได้อย่างทันท่วงทีโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ทั้งนี้การมีภูมิคุ้มกันในตัว ที่ดีอาจเกิดขึ้นเองตามธรรมชาติหรือเกิดจากความไม่ประมาท^{๑๙} ซึ่งต้องดำเนินไปพร้อม ๆ กับความมี เหตุผลและความพอประมาณ หลีกเลี่ยงความต้องการที่เกินพอดีของแต่ละบุคคล เป็นการสร้างวินัย ในตัวเองให้เกิดขึ้นในระดับบุคคล เพื่อปกป้องตัวเองจากระแสบริโภคนิยม หรือความเปลี่ยนแปลงที่ เกิดขึ้นจากกระแสโลกาภิวัตน์ต่าง ๆ เป็นกลไกการรองรับผลกระทบจากสถานการณ์ต่าง ๆ โดย ดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอน เริ่มจากการ“แก้ไขปัญหาที่จุดเล็ก”^{๒๐}

^{๑๕}สัมภาษณ์ นางสาวพรรณทิพา อินทพงศ์, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๖}สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร สีม่วง, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๗}สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๑๘}สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพีชน์, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๑๙}สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ผาสุข, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๒๐}สัมภาษณ์ นางสาวพรรณทิพา อินทพงศ์, ๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑.

๕) ด้านการวัดและประเมิน โรงเรียนควรมีจัดทำเครื่องมือวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๑} ทั้งนี้ โรงเรียนควรใช้วิธีการวัดผลและประเมินผลที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๒} รวมถึงรายงานผลการประเมินและนำมาปรับปรุง/พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง^{๒๓} และควรจัดแสดง/เผยแพร่/ประกวด/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลงานของผู้เชี่ยวชาญที่เกิดจากการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ ทั้ง ๘ กลุ่มสาระ ตามที่โรงเรียนกำหนดสาระประกอบการประเมินการเรียนรู้ในแต่ละระดับชั้น^{๒๔}

โดยสรุป ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ยอมรับ เชื่อถือ ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำรงชีวิต จนเกิดเป็นอุปนิสัยพอเพียงนั้นมีอยู่หลายแนวทาง โดยแต่ละแนวทางมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาได้ดีในบางด้าน บางจุด การพัฒนาโดยใช้หลายแนวทางประกอบกันจะส่งเสริมกันให้ได้ผลที่สมบูรณ์ความสำเร็จของการพัฒนา นอกจากจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของการดำเนินการตามแนวต่าง ๆ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่แฝงอยู่ในตัวผู้พัฒนาด้วย นั่นก็คือ ผู้พัฒนา (ครูและผู้บริหาร) ต้องมีความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาจึงมิได้หมายความว่าเพียงการดำเนินการ ของผู้บริหารและครูรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น แต่หมายรวมถึง การพัฒนาตัวบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย

๔.๖ องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย

จากข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จึงสรุปมาเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย ซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ดังภาพที่ ๔.๑ ดังนี้

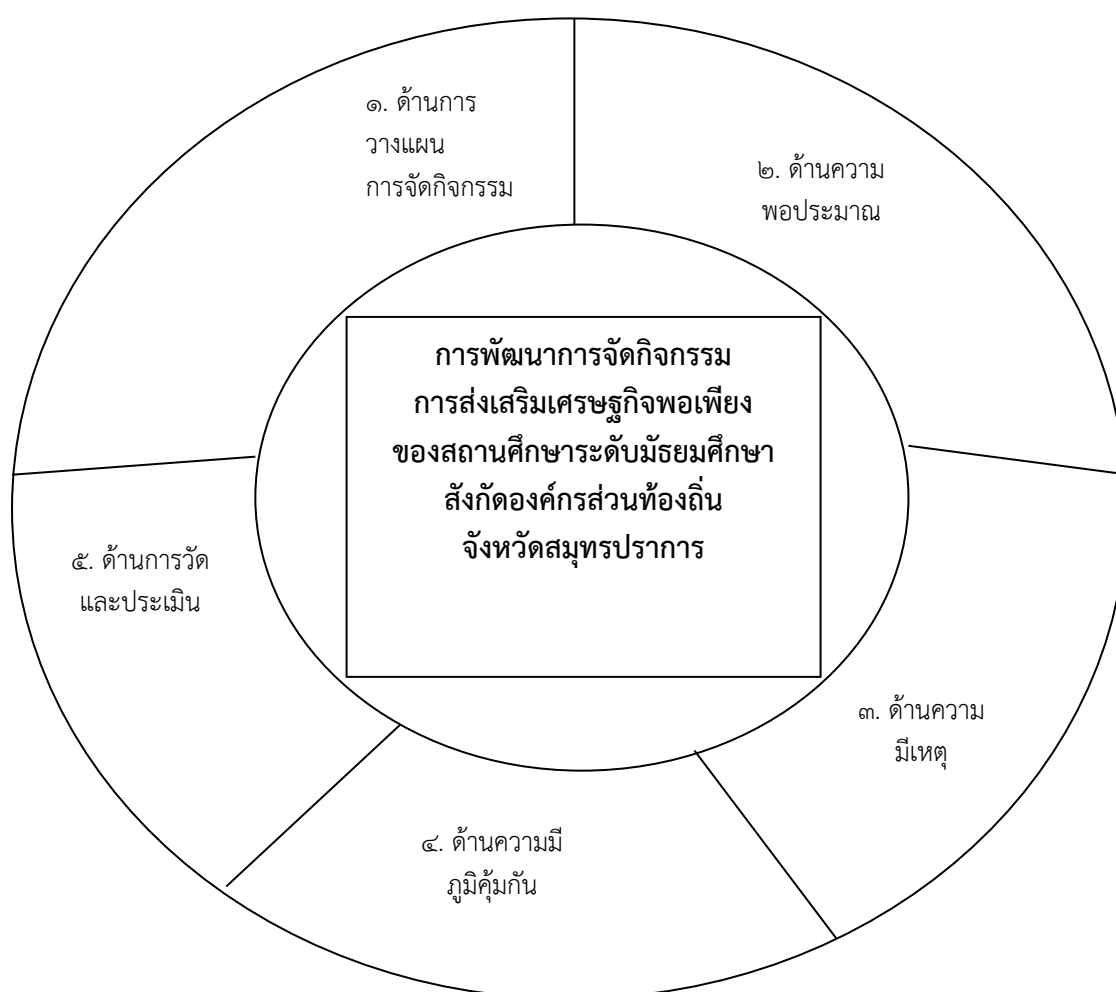
^{๒๑}สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร์ สีม่วง, , ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๒๒}สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย, ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

^{๒๓}สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพิชน์, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

^{๒๔}สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ฝาสุข, ๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ภาพที่ ๔.๑ องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

จากภาพที่ ๔.๑ แสดงกระบวนการการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ๒ ขั้นตอน คือ

๑) การกำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษานำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒) การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ อธิบายได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การกำหนดนโยบายการบริหารสถานศึกษานำมาใช้ในการรณรงค์เผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วยความรู้ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม" ได้แก่

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๓ ห่วง

ห่วง ๑. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ

ห่วง ๒. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้น ๆ อย่างรอบคอบ

ห่วง ๓. การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นโดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่าง ๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกล

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ๒ เงื่อนไข

๑. เงื่อนไข ความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ

๒. เงื่อนไข คุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้างประกอบด้วย มีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีความอดทน มีความพากเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต

ขั้นตอนที่ ๒ การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ คือ

๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่ และควรเน้นให้นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ด้านความพอประมาณ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป และควรเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และตระหนักในสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ

๓) ด้านความมีเหตุ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง และควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต

๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรเน้นให้นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้

๕) ด้านการวัดและประเมิน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง และควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

เมื่อผ่านขั้นตอนที่ ๑ ขั้นตอนที่ ๒ แล้ว จะสามารถประยุกต์การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ได้ และจะนำมาซึ่งการการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้วิเคราะห์ข้อมูลประสงค์ในการวิจัยดังนี้

๑) เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๒) เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการจัดกิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

๓) เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ควบคู่กับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ซึ่งเป็นการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology Research) ระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณกับการวิจัยเชิงคุณภาพ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน ๓๔๖ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยมีการหาคุณภาพ โดยการหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่าน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) เท่ากับ ๐.๙๔๘ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one way analysis of variance) และเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด (LSD) ซึ่งสามารถสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๕.๑.๑ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นหญิง ๒๔๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๐ และกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ จำนวน ๑๒๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๔๐

๕.๑.๒ ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

๑) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผน อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๒) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๓) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุ อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๔) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕) ความคิดเห็นของนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมิน อยู่ในระดับมาก มี ส่วนรายชื่อ อยู่ในระดับมากทุกข้อ

๕.๑.๓ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สรุปได้ดังนี้

๑) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

๒) นักเรียนที่มีชั้นปีศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า นักเรียนมีความคิดเห็น มีความแตกต่างกันในทุกด้าน

๕.๑.๔ ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สรุปได้ว่า

๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่ และควรเน้นให้นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ด้านความพอประมาณ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป และควรเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ

๓) ด้านความมีเหตุ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง และควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต

๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรเน้นให้นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้

๕) ด้านการวัดและประเมิน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้อย่างพอเพียง และควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

๕.๑.๕ ผลการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า

สำหรับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ในครั้งนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Information) ประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน ๕ ท่าน ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๖๑ พบว่า ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจ ยอมรับ เชื่อถือ ในปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความสามารถในการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ในการดำรงชีวิต จนเกิดเป็นอุปนิสัยพอเพียงนั้นมีอยู่หลายแนวทาง โดยแต่ละแนวทางมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถช่วยพัฒนาได้ดีในบางด้าน บางจุด การพัฒนาโดยใช้หลายแนวทางประกอบ กันจะส่งเสริมกันให้ได้ผลที่สมบูรณ์ความสำเร็จของการพัฒนา นอกจากจะขึ้นอยู่กับคุณภาพของการดำเนินการตามแนวทาง ๆ ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญที่แฝงอยู่ในตัวผู้พัฒนาด้วย นั่นก็คือ ผู้พัฒนา (ครูและผู้บริหาร) ต้องมีความรู้ความเข้าใจ การยอมรับ และมีการปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้วย ดังนั้น การพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาจึงมิได้หมายความว่าเพียงการดำเนินการ ของผู้บริหารและครูรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียนเท่านั้น แต่หมายรวมถึง การพัฒนาตัวบริหารและบุคลากรที่เกี่ยวข้องด้วย

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยการศึกษาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่สำคัญและน่าสนใจ นำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ความคิดเห็นนักเรียนต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ มีการจัดกิจกรรมที่ดี มีประสิทธิภาพ เป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินห์นิภา ชูใจ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมือง นครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา” ผลการวิจัยพบว่า ระดับการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนอยู่ในระดับมาก และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนอยู่ในระดับสูง^๑ และยังสอดคล้อง ผลการวิจัยของ สุวพรี กุลสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒” ผลการวิจัยพบว่า แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานมีประสิทธิภาพ มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ ๐.๗๔ แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนร้อยละ ๗๔.๕๐ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒ ที่เรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงาน เรื่อง การจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทักษะการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก^๒ และอภิปรายผลได้ดังนี้

๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม นักเรียน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนา กิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พิชามณัฐ แซ่จัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๑ กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมอยู่ในระดับการปฏิบัติปานกลาง โดย

^๑จินห์นิภา ชูใจ, “ความสัมพันธ์ระหว่าง การรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา”, *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์), (บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยเซนต์หลุยส์, ๒๕๕๓).

^๒สุวพรี กุลสุวรรณ, “การพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒”, *วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต* (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔).

โรงเรียนมีการปฏิบัติระดับมากในด้านการปฏิบัติตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ด้านผลลัพธ์และความสำเร็จ และด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน^๓

๒) ด้านความพอประมาณ นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความพอประมาณ ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จันทรา ปักกระโท ได้วิจัยเรื่อง “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์” ผลการวิจัยพบว่า ๑. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกความรู้ความเข้าใจเป็นรายด้าน คือ ด้านความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก^๔

๓) ด้านความมีเหตุผล นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีเหตุผล ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนมีความรู้ รอบคอบ และมีเหตุผลในการ คิด พุด ทำในการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธวัชชัย อินทรสุวรรณ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝันสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท่ายเหมือง จังหวัดพังงา” ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝัน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๑ ระดับคุณธรรมของนักศึกษาจากการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝันอยู่ในระดับมาก และระดับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝันอยู่ในระดับมากที่สุด แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ทำให้นักศึกษารู้จักการทำงานเป็นทีม มีความสามัคคี สร้างองค์ความรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้โดยการระดมสมองและร่วมอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมมือช่วยเหลือกัน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ทุกกิจกรรมนักศึกษามีความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนของการเรียนรู้ที่ความเหมาะสม และมีลำดับอย่างชัดเจน สนองตอบต่อความต้องการของนักศึกษา และให้นักศึกษาได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น

^๓พิชาณัฐ แสงจันทร์, “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร”, **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชาบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๕๖๐).

^๔จันทรา ปักกระโท, “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒).

ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน^๕

๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรณพงษ์ เมืองเส้น ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า โรงเรียนได้วางแผนการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การจัดการเรียนรู้ กำหนดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของโรงเรียน นำนักเรียนไปศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายนอกโรงเรียน จัดกิจกรรมปลูกพืชสมุนไพรปลูกพืชผัก ทำการเกษตรแบบผสมผสาน ดำเนินการสอนวิชาเกษตรโดยการฝึกปฏิบัติจริงส่งเสริมให้นักเรียนนำความรู้การเกษตรไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ฝึกให้นักเรียนออมทรัพย์ใช้กิจกรรมการเกษตรฝึกความมีวินัย ขยัน อดทน ประหยัด รับผิดชอบ สามัคคี เสียสละและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน^๖

๕) ด้านการวัดและประเมินผล นักเรียนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ด้านการวัดและประเมินผล ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้อย่างประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ได้อย่างพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุรินทร์ ภูสิงห์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีจะจัดได้ดีเมื่อมีองค์ประกอบ ๒ ส่วน ส่วนแรก ได้แก่ องค์ประกอบของรูปแบบที่นำมาใช้ในการจัดการศึกษา ประกอบด้วย หลักการ จุดมุ่งหมาย การจัดองค์การ การดำเนินการ ตัวชี้วัดความสำเร็จ การนำรูปแบบไปใช้ และเงื่อนไขความสำเร็จและส่วนที่ ๒ ได้แก่ องค์ประกอบด้านการจัดการศึกษา ประกอบด้วย การบริหารและการจัดการ การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดกระบวนการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา การจัดรูปแบบที่จะนำไปสู่ประสิทธิผลในการจัดการศึกษามีลักษณะดังนี้ หลักการจัดต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มียุทธศาสตร์ที่อยู่บนพื้นฐานการรู้จักตนเอง การช่วยเหลือตนเองการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการสร้างเครือข่าย หลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไขการมีความรู้และคุณธรรม สอดคล้องกับภูมิสังคม และโรงเรียนต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

^๕รัชชัย อินทสุวรรณ์, “ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงการกิจพิชิตฝันสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดพิจิตร”, *วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๕).

^๖วรรณพงษ์ เมืองเส้น, “การดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอมะริม จังหวัดเชียงใหม่”, *วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑).

(Learning Organization) จุดมุ่งหมาย เพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมาตรฐานมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหารโรงเรียน ครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และยั่งยืน การจัดองค์การ ยึดหลักการมีส่วนร่วม และเน้นการทำงานเป็นทีม การดำเนินการ มีดังนี้ การบริหารและจัดการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อม การนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล และการประชาสัมพันธ์ และการสร้างเครือข่าย ตัวชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ โครงสร้างการบริหาร แผนปฏิบัติการ หลักสูตรสถานศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวนกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนจำนวนแหล่งเรียนรู้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และรายงานการประเมิน ตนเอง การนำรูปแบบไปใช้โรงเรียนมียุทธศาสตร์ ขั้นตอนวิธีการอย่างเป็นระบบ ดำเนินการตาม ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมการ ขั้นดำเนินการ ขั้นติดตาม แนะนำและขั้นประเมินผล รายงานผลและขยาย ผล เจื่อนไขความสำเร็จได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ครู และนักเรียนต้องมีความรู้ ตระหนักและเห็น ความสำคัญของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีคุณธรรม จริยธรรม ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้ บริหารโรงเรียนต้องมีความรู้ ความสามารถในการบริหารและจัดการศึกษา โดยมุ่งประโยชน์สูงสุดที่ นักเรียน และให้ความสำคัญกับชุมชนโดยสรุป การจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง ในโรงเรียนมัธยมศึกษามีความเหมาะสมสำหรับนำไปใช้จัดการศึกษาในโรงเรียน เพราะมี องค์ประกอบและการดำเนินการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน ส่งผลให้นักเรียนมี คุณลักษณะความมีชีวิตพอเพียงอย่างยั่งยืน มีความพอประมาณ มีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ภายใต้เงื่อนไข การมีความรู้ คู่คุณธรรม^๗

๕.๒.๒ การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ จำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

๑) นักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากนักเรียนชาย และหญิง ล้วนแต่มีความรู้สึกรู้สึกคิดที่แตกต่างกันไป จึงส่งผลต่อ ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ซึ่ง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ มงคล อินทรโชติ ได้วิจัยเรื่อง “การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต ๓” ผลการวิจัยพบว่า การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตามคุณลักษณะ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ความมีภูมิคุ้มกัน และ เงื่อนไขคุณธรรม เงื่อนไข ความรู้ บริหารงาน ๔ ด้านคือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล การ บริหารทั่วไป พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากทุกด้าน การ

^๗สุรินทร์ ภูสิงห์, “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี”, *ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต*, (สาขาวิชา การบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒).

เปรียบเทียบระดับความสำเร็จในการบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครู จำแนกตามเพศ พบว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ๐.๐๕^๘

๒) นักเรียนที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ โดยรวม แตกต่างกัน เนื่องจาก การศึกษาในแต่ละระดับชั้นมีความแตกต่างกัน จึงส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดของนักเรียน จึงทำให้ความคิดเห็นต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรางคนาง ชูแก้ว ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา” ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่านิยมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับค่อนข้างสูงและมีพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก โดยเพศหญิงมีระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่าเพศชาย นักเรียนในโรงเรียนที่เป็นทั้งโรงเรียนต้นแบบและนาร่องมีระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูงกว่านักเรียนในโรงเรียนต้นแบบและนักเรียนในโรงเรียนนาร่อง แต่ไม่พบความแตกต่างของระดับค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนที่มีระดับชั้นเรียนและภูมิภาค^๙

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเน้นกิจกรรมที่ให้นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่ และควรเน้นให้นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง

๒) ด้านความพอประมาณ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป และควรเน้นให้นักเรียนเห็นประโยชน์และตระหนักในความสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ

^๘มิ่งคล อินทรโชติ, “การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม.เขต ๓”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒).

^๙วรางคนาง ชูแก้ว, “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา), (บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑).

๓) ด้านความมีเหตุ โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง และควรเน้นให้นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต

๔) ด้านความมีภูมิคุ้มกัน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการดำเนินชีวิตประจำวัน และควรเน้นให้นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะสามารถพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้

๕) ด้านการวัดและประเมิน โรงเรียนควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง และควรเน้นให้นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และสอดคล้องกับการจัดกิจกรรม

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา ในครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะ การดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑) ควรศึกษาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาที่อยู่ในระดับประถมศึกษา หรืออุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกับงานวิจัยนี้

๒) ควรศึกษาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้กับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อพิจารณาความสอดคล้องกัน

๓) ควรนำผลการวิจัยที่ได้ไปประยุกต์ในโรงเรียน หรือหน่วยงานต่อไป เพื่อจะได้พิจารณาผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย:

ก. ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย ฉบับจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๙.

ข. ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ:

กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย.

กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๐.

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. พระไตรปิฎก ฉบับสำหรับประชาชน ตอน ว่าด้วยพระสูตร.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๐.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น.

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๓.

กระทรวงศึกษาธิการ. ยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.

กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, ๒๕๕๐.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑. พิมพ์ครั้งที่ ๒.

กรุงเทพมหานคร : กระทรวงศึกษาธิการ, ๒๕๕๑.

กาญจนา ศรีกาฬสินธุ์. การบริหารกิจการนักเรียน. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการ

บริหาร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๓.

เกษม วัฒนชัย. การปฏิรูปการศึกษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๑.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. ทฤษฎีใหม่ : มิติที่ยิ่งใหญ่ทางความคิด. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร :

สถาบันนโยบายศึกษา, ๒๕๕๑.

ชูศรี วงศ์รัตน์. เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: เทพเนรมิตการ

พิมพ์, ๒๕๕๑.

ถวัลย์ มาศจรัส. นโยบาย ครม. ณ. ผู้เฒ่า เน้นคืนสู่ภูมิปัญญาของมาตุภูมิ “ชูปรัชญาเศรษฐกิจ

พอเพียง คุณธรรม ความโปร่งใส”. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักงาน

ปฏิรูปการศึกษาไทย, ๒๕๕๑.

ทัศนีย์ ลักษณะภิชนชัย. ในหลวงกับเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : นักเข้า

สำนักพิมพ์, ๒๕๕๑.

ธรรมรักษ์ การพิศิษฐ์. **วิวัฒนาการการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย ใน ห้า**

ทศวรรษ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๕๑.

ธานินทร์ ศิลป์จารุ. **การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS**. พิมพ์ครั้งที่ ๓.

กรุงเทพมหานคร : บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี, ๒๕๕๑.

ธีรยุทธ พึ่งเที่ยร. **สถิติเบื้องต้นและการวิจัย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์สูตรไพศาล, ๒๕๕๕.

นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. **ก้าวเข้าสู่ผู้บริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๕๔.

บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๕๕.

ประกอบ กรณสูตร. **สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร: ด่าน สุทธการพิมพ์, ๒๕๕๒.

ประเวศ วะสี. **ประชาคมตำบล : ยุทธศาสตร์เพื่อเศรษฐกิจพอเพียง ศิลธรรมและสุขภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๑.

ประยูร อาษานาม. **คู่มือวิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. ขอนแก่น : มหาวิทยาลัย ขอนแก่น, ๒๕๕๑.

ปริญญ พิบูลสรารุ. **การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒ (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร : สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์, ๒๕๕๐.

_____. **เพิ่มผลผลิตอย่างพอเพียงในสถานศึกษา ในโรงเรียนสร้างคนต้นแบบคุณภาพ เล่ม ๒**. กรุงเทพมหานคร : สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งประเทศไทย, ๒๕๕๑.

พระบรมราชาวาท ๑๖๘ องค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช **จัดพิมพ์เพื่อเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๖ รอบ ๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒**. กรุงเทพมหานคร : ด้านสุทธการพิมพ์, ๒๕๔๒.

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช. **คำพ่อสอน ประมวลพระบรมราชาวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับความสุขในการดำเนินชีวิต**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนการสร้างเสริมสุขภาพ และมูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์ : ๒๕๔๙.

พิษณุ ฟองศรี. **วิจัยทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เทียมฟ้าการพิมพ์, ๒๕๕๑.

ภิญโญ สาร. **หลักการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วัฒนาพานิช, ๒๕๕๔.

มูลนิธิสถานบันวิจัย และพัฒนาประเทศตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. **การประยุกต์ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของภาคการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๐.

วิจิตร วรุตบางกูร. **การจัดกิจกรรมนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๕๑.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. **หลักรัฐประศาสนศาสตร์ : แนวคิดและกระบวนการ**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ธรรมกมลพิมพ์, ๒๕๕๑.

สมชาย ฐิตรัตน์อัศว. การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ศรีการพิมพ์, ๒๕๕๑.

สิริวรรณ ศรีพหล. การจัดการเรียนการสอนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน. วารสารสุขโขทัยธรรมาธิราช. ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๒ กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๕๐. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, ๒๕๕๐.

สุเมธ ตันติเวชกุล. ได้เบื้องพระยุคลบาท. พิมพ์ครั้งที่ ๘. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มติชน, ๒๕๕๐.

สุวรรีย์ ศิริโกการภิรมย์. การวิจัยทางการศึกษา. ลพบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ๒๕๕๓.

สุวิทย์ มูลคำ. วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความรู้และทักษะ. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ภาพพิมพ์, ๒๕๕๒.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ.๒๕๖๐-๒๕๖๔). กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๖๐.

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. แนวคิดและทฤษฎีการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพมหานคร : บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด, ๒๕๕๑.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. “องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น”. วารสารเส้นทางปฏิรูปการศึกษาไทย. ๒๕๕๒, ๑ (๓) : ๕๖.

อภิชัย พันธเสน. “พุทธเศรษฐศาสตร์” ในการสัมมนาทางวิชาการโครงการปราชญ์เพื่อแผ่นดิน ครั้งที่ ๓ เรื่อง ฐานปัญญาไทยในโลกสากล. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, ๒๕๕๓.

อำพน กิตติอำพน. ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเพชรรุ่งการพิมพ์, ๒๕๕๐.

(๒) คุษณินพนธ์/วิทยานพนธ์/สารนพนธ์:

จันทร่า ปักการะไธ. “ความรู้ความเข้าใจและเจตคติที่มีต่อปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในอำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดบุรีรัมย์”. วิทยานพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์, ๒๕๕๒.

จิณห์นิภา ขูใจ. “ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ในเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา”. วิทยานพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. (สาขาวิชาจิตวิทยาประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย: วิทยาลัยเซนต์หลุยส์, ๒๕๕๓.

- ธวัชชัย อินทรสุวรรณ. “ผลการจัดการเรียนรู้เรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงการกิจพิชิตฝันสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา”. **วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต, ๒๕๕๕.
- พระสมศักดิ์ สุจิตโต (ถมทรัพย์). “การจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา โรงเรียนไทรน้อย อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี”. **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๖.
- พิชามญฐ์ แซ่จัน. “การบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๑ กรุงเทพมหานคร”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, ๒๕๖๐.
- มงคล อินทรโชติ. “การบริหารโรงเรียนโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทมมหานคร เขต ๓”. **วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, ๒๕๕๒.
- วรรณภา สิทธิฤทธิ์. “การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต ๑”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ๒๕๕๐.
- วรรณพงษ์ เมืองเส้น. “การดำเนินงานกิจกรรมการเกษตรตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๑.
- วรางคนาง ชูแก้ว. “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของค่านิยมและพฤติกรรมตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของนักเรียนมัธยมศึกษา”. **วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑.
- สุรินทร์ ภูสิงห์. “การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาโดยบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนมัธยมศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากบราษธานี”. **ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต**. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๒.
- สุวิทย์ กุลสุวรรณ. “การพัฒนาการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการสอนแบบโครงงานที่มีผลต่อทักษะการปฏิบัติ เรื่องการจัดตกแต่งสวนด้วยพืชสมุนไพรตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๒”. **วิทยานิพนธ์การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต**. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๔.

๒. ภาษาอังกฤษ:

- Allen A. Glathorn and Norman K. Spencer. **Middle School Junior High Principal Handbook, A practical Guide for Developing Better Schools.** Englewood Cliffs New Jersey : Prentice-Hall, Inc, 2006.
- Blatchford E. “Working Together for Community Economic Development in Rural Alaska”. **Economic Development Review.** 12(1): 2004.
- Carter V. Good. **Dictionary of Education.** 3rded. New York : McGraw-Hill Book Company, 2003.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of psychological testing.** 4th ed. New York: Harper & Row, 2001.
- Fled M.P. Man. **Psychology in the Industrial Environment.** London: Butterworth and Co., Ltd., 2001.
- Luthans Freeman. **Ogranization Behavioral.** 7th ed. Singapore: McGraw-Hill, 2005.
- Magnuson, W.G. **The Characteristic of Successful School Business Managers, Doctorial Dissertation, University of Southern.** California: Los Angeles, 2001.
- Markusen A. Markusen A. “Targeting Occupations in Regional and Community Economic Development. **Journal of the American Planning Association,** 70(3): 2004.
- Mary L. Good. **Integrating the Individual and the Organization.** New York: Wiley, 2006.
- Maslow, Abraham H. **Motivation and Personality.** 3rd ed. New York: Harper and Row, 2001.
- Nunally Jum C. **Test and Measurements Assessment and Prediction.** New York: McGraw Hill Book Co., Inc., 2000.
- Robert W. Frederick. **The Third Curriculum : Student Activities in American Education.** New York : Appleton Country Crafts, 2001.
- Stogdill, Ralph M. **Hand Books Leadership: A Survey of Theory and Research.** New York: The Free Press, 2004.
- Trevata, Robert L. **Management. Plano.** Texas: Business Publishing, 2002.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ และเปรียบเทียบความคิดเห็นตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรครูในกลุ่มต่างๆ ว่ามีความคิดเห็นต่างกันหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำข้อมูลไปใช้ประมวลผลเป็นผลการศึกษาวิจัยประกอบการศึกษาของนิสิตปริญญาโท สาขาการบริหารศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น ๓ ส่วนคือ

ส่วนที่ ๑ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ ๒ เป็นคำถามวัดระดับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ส่วนที่ ๓ เป็นคำถามเกี่ยวกับปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ขอเจริญพร ขอบคุณทุกท่านที่ได้สละเวลาตอบแบบสอบถามนี้ตามความเป็นจริงหรือความคิดเห็นของท่านมากที่สุด คำตอบของท่าน อาตมาภาพจะเก็บไว้เป็นความลับและจะใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น

พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ส่วนที่ ๑ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

ชื่อที่

๑. เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

๒. ชั้นปีที่ศึกษา

☐

มัธยมศึกษาปีที่ ๑

☐

มัธยมศึกษาปีที่ ๒

☐

มัธยมศึกษาปีที่ ๓

ส่วนที่ ๒ การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา
สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในการช่องที่ตรงกับเป็นจริงของท่านมากที่สุดเพียงข้อเดียว

ที่	การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๑. ด้านการวางแผน					
๑	นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง จากครูแจ้งให้ทราบ					
๒	นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง					
๓	นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่					
๔	นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง					
๕	นักเรียนสรุปการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงส่งครู					
	๒. ด้านความพอประมาณ					
๖	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอประมาณ					
๗	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตพอประมาณ					
๘	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป					
๙	นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ					
๑๐	นักเรียนใช้หลักความพอประมาณเพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม/โรงเรียน/และสังคมโดยรวม					
	๓. ด้านความมีเหตุผล					
๑๑	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล					
๑๒	นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความถูกต้อง					
๑๓	นักเรียนมีความรู้ และรอบคอบในการ คิด พุด ทำใน การดำเนินชีวิตประจำวัน					

ที่	การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
	๓. ด้านความมีเหตุผล (ต่อ)					
๑๔	นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการดำเนินชีวิต					
๑๕	นักเรียนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนั้น ๆ อย่างรอบคอบ โดยมีเหตุผล					
	๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน					
๑๖	นักเรียนมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น					
๑๗	นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจาก การดำเนินชีวิตประจำวัน					
๑๘	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรม					
๑๙	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในสภาพแวดล้อม ห้องเรียนหรือห้องเรียนในโรงเรียน					
๒๐	นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะ สามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียน ได้					
	๕. ด้านการวัดและประเมินผล					
๒๑	นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม					
๒๒	นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง					
๒๓	นักเรียนมีการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมนอก สถานที่					
๒๔	นักเรียนมีการวิเคราะห์และการประเมินผล ในการจัด กิจกรรม					
๒๕	นักเรียนมีการวัดและประเมินผลทุกครั้ง ในการจัด กิจกรรม					

ส่วนที่ ๓ ปัญหา และข้อเสนอแนะต่อการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของ
สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

๑. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๒. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านความพอประมาณ

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๓. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านความมีเหตุผล

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๔. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

๕. ปัญหา และข้อเสนอแนะ ด้านการวัดและประเมินผล

ปัญหา

.....

.....

.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ขอเจริญพรขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ข

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ :

ตำแหน่ง :

ที่อยู่ :

วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์ :

คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

๑. ท่านใช้การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง อย่างไร

- ๑.๑ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรม
- ๑.๒ ด้านความพอประมาณ
- ๑.๓ ด้านความมีเหตุผล
- ๑.๔ ด้านความมีภูมิคุ้มกัน
- ๑.๕ ด้านการวัดและประเมินผล

๒. ท่านคิดว่า การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ภายในโรงเรียนมีความสำคัญอย่างไร

๓. ท่านคิดว่ามีปัญหาอะไรบ้าง เกี่ยวกับการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ภายในโรงเรียน

๔. ท่านมีแนวทางสำหรับแก้ไขปัญหาการพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ภายในโรงเรียน อย่างไร

ขอเจริญพร ขอบขอบคุณที่ท่านได้สละเวลาตอบแบบสัมภาษณ์นี้

พระมหาปริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)

นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ค

ผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

ผลการหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับ มัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ

หาค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถาม
ฉบับหนึ่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๕ ท่านประเมินข้อความแต่ละข้อ

$$\text{สูตร IOC} = \frac{R}{N}$$

IOC แทน ค่าดัชนีความสอดคล้อง
R แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ผลการหาคุณภาพของเครื่องมือวิจัย

ที่	การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๑. ด้านการวางแผน								
๑	นักเรียนได้รับทราบแผนการจัดกิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง จากครูแจ้งให้ทราบ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒	นักเรียนได้รับมอบหมายจากครูในการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๓	นักเรียนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งใน และ นอกสถานที่	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๔	นักเรียนได้ประชุมกลุ่มวางแผนการจัดนิทรรศการเศรษฐกิจพอเพียง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๕	นักเรียนสรุปการจัดกิจกรรมเศรษฐกิจพอเพียงส่งครู	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	๒. ด้านความพอประมาณ								
๖	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๗	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตตามความพอประมาณ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ที่	การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๒. ด้านความพอประมาณ (ต่อ)								
๘	นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับความพอประมาณ และความเชื่อมโยงกับระบบเศรษฐกิจทั่วไป	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๙	นักเรียนเห็นประโยชน์ และตระหนักในสำคัญของการ ดำเนินชีวิตตามหลักความพอประมาณ	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๐	นักเรียนใช้หลักความพอประมาณเพื่อการพัฒนาตนเอง พัฒนากลุ่ม/โรงเรียน/และสังคมโดยรวม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	๓. ด้านความมีเหตุผล								
๑๑	นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ ในการตัดสินใจเกี่ยวกับ ระดับความพอเพียงอย่างมีเหตุผล	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๒	นักเรียนปฏิบัติตนอย่างมีเหตุผล บนพื้นฐานของความ ถูกต้อง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๓	นักเรียนมีความรู้ และรอบคอบในการ คิด พุด ทำในการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๔	นักเรียนมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินชีวิต	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๕	นักเรียนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนั้น ๆ อย่างรอบคอบ โดยมีเหตุผล	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
	๔. ด้านความมีภูมิคุ้มกัน								
๑๖	นักเรียนมีการเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการ เปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๗	นักเรียนมีภูมิคุ้มกันในการเตรียมความพร้อมจากการ ดำเนินชีวิตประจำวัน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๘	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๑๙	นักเรียนมีการเตรียมความพร้อมในสภาพแวดล้อมท้องถิ่น หรือห้องเรียนในโรงเรียน	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๐	นักเรียนมีการสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองให้พอเพียงที่จะ สามารถพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ในโรงเรียนได้	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ที่	การพัฒนากิจกรรมการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ/คนที่					สรุปและแปลผล		
		๑	๒	๓	๔	๕	รวม	ค่า IOC	แปลผล
	๕. ด้านการวัดและประเมินผล								
๒๑	นักเรียนมีการวัดและประเมินผล ที่หลากหลาย และ สอดคล้องกับการจัดกิจกรรม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๒	นักเรียนมีการวัดผลและประเมินผล และนำผลมาใช้ ประโยชน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้อยู่อย่างพอเพียง	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๓	นักเรียนมีการวัดและประเมินผล การจัดกิจกรรมนอก สถานที่	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๔	นักเรียนมีการวิเคราะห์และการประเมินผล ในการจัด กิจกรรม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้
๒๕	นักเรียนมีการวัดและประเมินผลทุกครั้ง ในการจัด กิจกรรม	๑	๑	๑	๑	๑	๕	๑.๐๐	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

ผลค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

Reliability ค่าความเชื่อมั่น

Scale: ALL VARIABLES

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
A1	4.94	.944	30
A2	4.97	.809	30
A3	4.80	.887	30
A4	4.80	.997	30
A5	4.77	.945	30
B1	4.77	.858	30
B2	4.77	.817	30
B3	4.87	.819	30
B4	4.80	.805	30
B5	4.84	.747	30
C1	4.07	.691	30
C2	4.04	.718	30
C3	4.07	.640	30
C4	4.97	.765	30
C5	4.94	.907	30
D1	4.77	.817	30
D2	4.87	.819	30
D3	4.80	.805	30
D4	4.84	.747	30
D5	4.94	.740	30
E1	4.80	.805	30
E2	4.84	.747	30
E3	4.07	.691	30
E4	4.04	.718	30
E5	4.87	.819	30

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.948	25

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๗/๔๔๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรียน รศ.ดร.อำนาจ เดชชัยศรี
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปริสุทโธ นามสกุล อดิสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง
“การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ	กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติให้ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนา
เครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ในงานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.อำนาจ เดชชัยศรี)

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ โทร./๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๕๓

วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติโครงการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปรีสุทโธ นามสกุล อติศร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง
“การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.

ประธานกรรมการ

๒. รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ

กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติโครงการ
ให้ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการนำไป
ปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

วันที่ ๐๗ ก.ย. ๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ โทร./๐๘๔-๑๐๔-๔๒๗๓

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓ / ๓๕๓ วันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติครุภัณฑ์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รศ.ดร.สิน งามประโคน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปรีสุทโธ นามสกุล อติศร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง
“การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร. ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.อินตา ศิริวรรณ กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติครุภัณฑ์
ให้ท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการนำไป
ปรับปรุงพัฒนาเครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ได้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)
ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.สิน งามประโคน)
วันที่ ๑๙.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศร ๖๑๐๓.๓/๔๔๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
 เรียน ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง
 สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
 ๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปรีสุทโธ นามสกุล อติสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง
 “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
 ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการ
 ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ	กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุญาตให้ท่าน
 เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนา
 เครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้งานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(ผศ.ดร.สมหมาย จันทรเรือง)

วันที่ ๙ มิ.ย. ๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะสมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๗/๔๔๘

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๓๑ สิงหาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติเคราะห้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย
เรียน รศ.ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล
สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. วิทยานิพนธ์ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. เครื่องมือวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปรีสุทโธ นามสกุล อติสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัยเรื่อง
“การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว โดยมีคณะกรรมการ
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ประกอบด้วย

๑. พระครูกิตติญาณวิสิฐ,ดร.	ประธานกรรมการ
๒. รศ.ดร.อินดา ศิริวรรณ	กรรมการ

เพื่อให้งานวิจัยของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย จึงใคร่ขออนุมัติให้ท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะในการนำไปปรับปรุงพัฒนา
เครื่องมือวิจัย อันจะส่งผลให้ในงานวิจัยที่มีคุณภาพต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ และขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพงษ์ ศรีวิชัย)

รักษาการผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ขอรับรองว่าได้ผ่านการตรวจเครื่องมือวิจัยแล้ว

(รศ.ดร.วิชชุดา หุ่นวิไล)
วันที่ ๙.๘.๖๑

หมายเหตุ : หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปใช้อ้างอิงถึงผลการตรวจเครื่องมือวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามโดยผู้ตรวจเครื่องมือ

ภาคผนวก ฉ

หนังสือขออนุญาตแจกแบบสอบถาม

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๒๓

มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

www.mcu.ac.th

โรงเรียนเทศบาลป้อมแดงไฟฟ้า

เลขรับ 2๕2

วันที่ 2 / ๓.๑ / ๕1

เวลา ๐๙.3๐ น.

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลป้อมแดงไฟฟ้า

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๒๙ ฉบับ

๑. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เก็บแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวน ๒๘ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปริสุทโธ นามสกุล อติศร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
 เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
 ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
 ว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ
 โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เอกhem แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน
เพื่อโปรดทราบ

- ถัดมา พระมหาปริบูรณ์ ฉายา

ปริสุทโธ นามสกุล อติศร

ขออนุญาต สัมภาษณ์ และแจกแบบสอบถาม

เพื่อการวิจัย

อนึ่ง

2 ๓.๑. ๕1

ทั้งนี้ขอฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

2 ๓.๑. ๕1

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๒๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔

www.mcu.ac.th

๓ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลปากน้ำ ศิริวิทยานุสรณ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

๑. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

๒. เก็บแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนเทศบาลปากน้ำศิริวิทยานุสรณ์

โรงเรียนเทศบาลปากน้ำศิริวิทยานุสรณ์

เลขที่ 346/๒๗

ผู้รับ ๑๓๓๖

วันที่ 29 ต.ค. 2561

เวลา 15.30 น.

จำนวน ๑ ฉบับ

จำนวน ๑๗๒ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปริสุทโธ นามสกุล อติสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
 เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
 ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
 ว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ
 โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

- อรุณดา ศิม งามณ์

//๑: ๑๑๓ ๑๑๓๓๓๓ ๑๑๑

๑๑๑๑๑

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

(นางสาวสมจิตร สิม่วง)

ครู คศ.๑ วิชาการทหารแทน

ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลปากน้ำศิริวิทยานุสรณ์
(ในระบบสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง)

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ๗๖ ๖๑๐๓.๓/๕๒๓

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๑๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๕ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๕ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๑ เขียวเมฆสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๒๖ ฉบับ

๑. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เก็บแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวน ๑๒๕ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริยุฎฐ์ ฉายา ปริสุทฺโธ นามสกุล อติศร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
 เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
 ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

Ben W.B.S.Y.I.

ขอแสดงความนับถือ

13/10/2020 10:00 AM

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

162005 (07/5/2017)

ในสังคมไทย: อนาคต
ในครอบครัวไทย: อนาคต

for my
Lover's house
S. P. 20. 10. 1917.

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

E/2 H.A. 2561

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๒๓

รับที่ 346
วันที่ 16 ต.ค. 61 เวลา 9.00
ผู้รับ น.ก.ร.อ.ก

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๔ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
 เรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปรีสุทโธ นามสกุล อติสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
 เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
 ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย
 เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษา
 ระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่ง
 ว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ
 โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
 สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

- เวียน ผอ.

ขอเรียนว่า...
 ๑๖ ต.ค. ๖๑

- อ.น.ท.๗

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

16 ต.ค. 61

ທີ່ ៧៥ ៦១០៣.៣/៥២៣

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗๕ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอลำไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
www.mcu.ac.th

๑ ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตสัมภาษณ์และแจกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

จำนวน ๑๘ ฉบับ

๑. แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน

จำนวน ๑ ฉบับ

๒. เก็บแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย

จำนวน ๑๗ ฉบับ

ด้วย พระมหาบวรวิบุรณ์ ฉายา ปริสุทโธ นามสกุล อดิศร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

1504 20 57.

- ၁၈၆၂ ခုနှစ်

אֲנִי מְחַבֵּב לְךָ אֶת הַיָּד

အိမ်ထောင်စု မိသားစုကြီးများ

၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့

สิ่งของบนรถคันที่ ๒ มีดังนี้

-148900515ms, 31.1s

29 Oct

-042701

29 m. 2 b)

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

ที่ ศธ ๖๑๐๓.๓/๕๒๒

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลลำไทร อำเภอน้อย
 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
 โทรศัพท์ ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๐๐-๕ โทรสาร ๐ ๓๕๒๔ ๘๐๓๔
 www.mcu.ac.th

๒๗ กันยายน ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตแจกแบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย
 เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ
 สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามเพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน ๓๐ ฉบับ

ด้วย พระมหาปริบูรณ์ ฉายา ปริสุทโธ นามสกุล อติสร รหัสประจำตัว ๖๐๐๑๒๐๒๐๑๘
 นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา ภาควิชาบริหาร
 การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และนิสิตกำลังดำเนินงานวิจัย
 เรื่อง “การพัฒนากิจกรรมส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดองค์กร
 ส่วนท้องถิ่น จังหวัดสมุทรปราการ” เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรดังกล่าว

เพื่อการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามจากนักเรียน
 มัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อทดสอบเครื่องมือวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การพัฒนากิจกรรม
 ส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา” ดังนั้น ทางหลักสูตรพุทธศาสตร
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับการอนุเคราะห์เป็นอย่างดี และ
 ขอขอบคุณในความเอื้อเฟื้อทางวิชาการอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาน้อมเกล้าสมุทรปราการ

เรียนมาด้วยความนับถือ

☒ เพื่อทราบ☒ สมควรมอบกลุ่มบริหาร

(ดร.เกษม แสงนนท์)

ผู้อำนวยการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา

ทราบ

☐ ทราบ☒ มอบกลุ่มบริหาร☐ ทัวไป☐ ขบประมาณ☒ วิชาการ☐ งานแผนงาน☐ กิจกรรมนักเรียน☐ สำนักงาน ผอ.☐ วิทยบุคคล☐ อื่นๆ.....

หนังสือฉบับนี้จะไม่สมบูรณ์ในการนำไปอ้างอิงถึงผลการเก็บรวบรวมข้อมูลทดลองวิจัย หากไม่ได้รับการลงนามรับรอง

๒๘ ก.ย ๖๑

ภาคผนวก ข

ภาพประกอบการสัมภาษณ์

สัมภาษณ์ นางสาววงศ์ศิริ ผาสุข รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลป้อมแพลงไฟฟ้า,
๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นางสาวพรณทิพา อินทพงศ์ หัวหน้างานวิชาการ โรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม,
๒๒ ตุลาคม ๒๕๖๑

สัมภาษณ์ นายสุบิน ทองน้อย รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาล ๑ (เยี่ยมเกษสุวรรณ),
๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ นางสาวสมจิตร สีม่วง, รักษาการแทนผู้อำนวยการ
โรงเรียนเทศบาลปากน้ำศิริวิทยานุสรณ์, ๒๙ ตุลาคม ๒๕๖๑.

สัมภาษณ์ นางสาววารี บ่อพิชน์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนเทศบาลวัดทรงธรรม, ๑๖ ตุลาคม ๒๕๖๑.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	: พระมหาบริบูรณ์ ปริสุทฺโธ (อดิสร)
วัน เดือน ปีเกิด	: วันที่ ๒๒ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๒๒
ภูมิลำเนาเดิม	: กรุงเทพมหานคร
การศึกษา	: นักธรรมชั้นเอก, ป.ธ. ๕, ป.บส. พุทธศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาบาลีพุทธศาสตร์) (เกียรตินิยมอันดับ ๒) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตบาลีศึกษาพุทธโฆส นครปฐม
อุปสมบท	: วันที่ ๑๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๓
หน้าที่การงาน	: ครูพระสอนศีลธรรม
ปีที่เข้าศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๐
ปีที่สำเร็จการศึกษา	: ปีการศึกษา ๒๕๖๑
ที่อยู่ปัจจุบัน	: วัดสำโรงใต้ ตำบลสำโรงกลาง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ๑๐๑๓๐ โทร. ๐๙๕-๗๑๘-๘๙๔๗, ๐๘๕-๘๗๖-๓๙๙๘